

PRIMLJENO: 06.06.2011			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
		01,02-37-314/11	

Број: 01-37-6-266-2/11
Дана: 03.06.2011.године

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**ПРЕДМЕТ: Извјештај о заштити личних података у
Босни и Херцеговини за 2010.годину, доставља се.-**

У складу са чланом 40. став 1. тачка ц. Закона о заштити личних података („Службени гласник БиХ“, број 49/06) достављамо вам Извјештај о заштити личних података у Босни и Херцеговини за 2010.годину.

Извјештај вам достављамо у све три језичке варијанте.

С поштовањем,

Прилог:

- Извјештај у три језичке варијанте

ДИРЕКТОР
Петар Ковачевић

Достављено:

- Наслову
- У спис

AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BIH

IZVJEŠĆE

O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA

U BOSNI I HERCEGOVINI

ZA 2010. GODINU

AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BIH

IZVJEŠĆE

O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2010. GODINU

Sarajevo, ožujak 2011. godine

S A D R Ž A J:

- I. UVOD I USTAVNA OSNOVANOST ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA**
- II. OSNOVNO ZAKONODAVSTVO O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA**
 - 2.1. Zakon o zaštiti osobnih podataka**
 - 2.2. Kazneni zakoni u Bosni i Hercegovini**
 - 2.3. Zakon o obligacionim odnosima**
 - 2.4. Obrada osobnih podataka u upravnim postupcima**
- III. ODNOS PRAVA NA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA I PRAVA NA JAVNOST**
 - 3.1. Sloboda pristupa informacijama**
 - 3.2. Obrada osobnih podataka u medijima**
 - 3.3. Zaštita tajnih podataka i profesionalne tajne**
- IV. MEĐUNARODNI ASPEKTI ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA**
 - 4.1. Usklađenost zakonodavstva sa međunarodnim aktima**
 - 4.2. Praksa Europskog suda za ljudska prava**
- V. RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA U BIH**
 - 5.1. Nadležnosti i ovlaštenja**
 - 5.2. Inspeksijski poslovi**
 - 5.2.1. Redovni inspeksijski nadzori**
 - 5.2.2. Revizijski inspeksijski nadzori**
 - 5.2.3. Vanredni inspeksijski nadzori**
 - 5.2.4. Praćenje izvršenja naloženih upravnih mjera po svim izvršenim inspeksijskim nadzorima**
 - 5.3. Prigovori**
 - 5.4. Postupci Agencije po službenoj dužnosti**
 - 5.5. Upravni sporovi**
 - 5.6. Mišljenja**
 - 5.7. Središnji registar**
 - 5.8. Međunarodna suradnja**
 - 5.9. Javnost rada i suradnja**
 - 5.10. Proračun, računovodstveno-materijalni poslovi**
 - 5.11. Normativna djelatnost**
 - 5.12. Kadrovska pitanja i obuke**
 - 5.13. Administracija**
 - 5.14. Kontrola rada Agencije od strane drugih institucija**
- VI. ZAKLJUČAK**

I. UVOD I USTAVNA OSNOVANOST ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA

Zaštita osobnih podataka u smislu zaštite privatnosti, jedno je od osnovnih ljudskih prava i neophodna je za pravilno funkcioniranje svakog demokratskog društva. Osnovni standardi zaštite privatnosti već su definirani u Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima UN-a i Konvenciji o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda Vijeća Europe.

U Bosni i Hercegovini, Ustav Bosne i Hercegovine garantira zaštitu svih ljudskih prava i osnovnih sloboda predviđenih Evropskom Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenih protokola, te samim tim i prava na privatni i obiteljski život, dom i prepisku.

Svaka država ima legitimne zahtjeve prema svojim građanima, ali sa druge strane ima i obveze prema istim. Jedna od obveza je da obezbijedi pravo na privatnost u pogledu zaštite osobnih podataka. U današnjem trenutku izazov je veći samim tim što je potreba za obradom podataka, pa i osobnih, svaki dan sve veća, a s druge strane razvoj tehnoloških dostignuća i mogućnosti je gotovo neograničen. Samo jaka, odgovorna i profesionalna administracija može obezbijediti vladavinu prava što je preduvjet za poštovanje osnovnih ljudskih prava i sloboda. Sadašnje stanje predstavlja ozbiljnu prepreku u postizanju tog cilja.

Nadalje, obrada osobnih podataka u virtualnom smislu je posebno značajna i interesantna, jer je istim stvoreno „elektroničko tijelo“ koje ima istu zaštitu kao i fizičko tijelo čovjeka. Uskladiti vrijednosti u jednom demokratskom društvu, poput prava na privatnost i javnih interesa, svakako nije jednostavno i sa tim imaju problema i daleko razvijenije demokracije Zapada.

Bosna i Hercegovina je, prema članku I.2. Ustava, demokratska država koja funkcioniše u skladu sa zakonom i slobodnim i demokratskim izborima. Nadalje, prema članku II.2. Ustava, Bosna i Hercegovina, kao i oba entiteta, obvezuju se da obezbijede najviši stupanj međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, uključujući i dodatne protokole, neposredno se primjenjuje u Bosni i Hercegovini i ima jaču pravnu snagu nad bilo kojim domaćim zakonom. U poštovanje prava, u jednakoj mjeri prema svim građanima koji se nalaze na teritoriji Bosne i Hercegovine, zagaranirano je i pravo na privatni i obiteljski život, dom i prepisku. Zaštita osobnih podataka izvodi se iz članka 8. Konvencije koji garantira pravo na privatnost. Dakle, članak 8. Konvencije ne sadrži izričito izvorno pravo na zaštitu od nezakonite obrade osobnih podataka već se to pravo izvodi iz prava na privatnost.

Ovo pravo moguće je, u skladu sa stavkom 2. članka 8. Evropske konvencije ograničiti samo u okviru zakona, u mjeri koja je u demokratskom društvu neophodna u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti, gospodarskog napretka u zemlji, u slučaju sprječavanja nemira i kriminala, kao i zaštite zdravlja i morala ili pak zaštite prava i sloboda drugih.

Osnova za donošenje Zakona o zaštiti osobnih podataka je Ustav Bosne i Hercegovine prema kojem je Parlamentarna skupština odgovorna za primjenu odluka koje se odnose na međunarodne obveze Bosne i Hercegovine. Bez sumnje, jedna od tih obveza je i implementacija i poštovanje Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Bosna i Hercegovina se sastoji iz dva entiteta: Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, te Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Ustav Federacije Bosne i Hercegovine svojim člankom II.2 garantira kako pravo na privatnost, tako i slobodu izražavanja, deklarira i priznavanje Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, osiguravajući nadležnosti prilikom zaštite i garancije ljudskih prava. Federacija Bosne i Hercegovine se pak sastoji iz 10 županije koji, također, u određenoj mjeri, imaju i zakonodavnu moć.

Ustav Republike Srpske, odnosno odredba članka 23., garantira zaštitu osobnih podataka na slijedeći način. „Zagarantirana je zaštita tajnosti podataka o ličnosti. Prikupljanje, obrada i svrha korištenja osobnih podataka, uređuje se zakonom. Zabranjeno je korištenje podataka o ličnosti koje je suprotno utvrđenoj svrsi njihovog prikupljanja. Građani imaju pravo da traže i dobijaju sve podatke o sebi, sadržane u aktima državnih tijela i u drugim službenim evidencijama.“

Statut Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ne sadrži ingerencije koje se odnose na zaštitu osobnih podataka, već, u načelu, poštuje zakonodavstvo Bosne i Hercegovine.

II. OSNOVNO ZAKONODAVSTVO O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA

2.1. Zakon o zaštiti osobnih podataka

Zakon o zaštiti osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 49/06, u daljem tekstu: Zakon), predstavlja osnovno zakonodavstvo koje neposredno određuje obradu osobnih podataka. Zakon svim osobama na teritoriji Bosne i Hercegovine osigurava poštovanje prava na privatnost u pogledu obrade osobnih podataka koji se na njih odnose. Zakonom su uspostavljena osnovna načela zaštite osobnih podataka kao što je pravo na obradu, cilj obrade, prijenos podataka u inozemstvo, sigurnost podataka, druga pitanja iz ove oblasti, kao i neovisno nadzorno tijelo.

Osobni podatak je definiran kao bilo koja informacija koja se odnosi na identificiranu osobu ili na osnovu koje se može osoba identificirati. Zakonodavac definira i posebnu kategoriju osobnih podataka koji podrazumijevaju raso porijeklo, državljanstvo, nacionalno ili etničko porijeklo, političko mišljenje, stranačku pripadnost, članstvo u sindikatima, religijsko, filozofsko ili drugo vjerovanje, zdravstveno stanje, genetički kod, seksualni život, kaznene presude i biometrijske podatke.

Nadalje, Zakon određuje kako identitet može biti utvrđen posredstvom jedinstvenog matičnog broja ili posredstvom drugih informacija koje su karakteristične za fizički, filozofski, mentalni, gospodarski, kulturni ili pak socijalni identitet određene osobe. Zanimljivo je da je moguće još navesti određeni pomoćni klasifikatorni kriterijum korišten u nekim slučajevima, odnosno da li dostupni podaci omogućavaju kontaktiranje nosilaca podataka. Nužno je navesti da Zakon ne poznaje nikakva ograničenja koja se odnose na formu osobnog podatka, odnosno izražavanje ovog pojma se ne dovodi u vezu sa ispunjavanjem bilo kakvih formalnih procedura. Tako, osobni podatak može posjedovati, primjera radi, oblik vizualnog ili tonskog zapisa. Dakle, Zakon je u navedenim okvirima veoma široko primjenjiv, i to kako je definirano prethodnom rečenicom, i prema sustavima koji se služe kamerama.

Ipak, pojam osobni podatak nije moguće dovoditi u vezu sa podatkom o pravnoj osobi. No, zadaci pravne osobe se vrše posredovanjem fizičkih osoba. Dakle, u navedenim okolnostima potrebno je pronaći, odnosno stalno vršiti procjene, kada se zapravo radi o osobnom podatku a kada ne. Odnosno, primjera radi, ukoliko je zaposlenik izvjesne institucije citiran u kontekstu sa zadacima te institucije onda je primjena propisa o zaštiti osobnih podataka u načelu isključena. Naravno, ako bi se radilo o čisto privatnoj aktivnosti tog zaposlenika onda ne bi bilo moguće isključiti primjenu Zakona.

Također, zbog mogućnosti primjene Zakona, važno je da se radi o obradi osobnih podataka. Zakon obradu osobnih podataka definira kao bilo koju operaciju ili skup operacija, koje se izvršavaju u odnosu na podatke i to bez obzira na to da li se to obavlja na automatski ili neautomatski način.

Istovremeno Zakon izričito isključuje primjenu u slučaju kada se radi o osobnim podacima koje obrađuju fizičke osobe isključivo u privatne svrhe i u slučajno prikupljenim podacima, osim ako se ti osobni podaci dalje ne obrađuju.

Zakon uvodi i pojam zbirka osobnih podataka, što se odnosi na bilo kakvo sistematičko prikupljanje osobnih podataka dostupnih na osnovu posebnih kriterija koji se odnose na osobu, bez obzira na to da li su ti podaci centralizirani, decentralizirani ili kategorizirani na prostornom ili funkcionalnom osnovu.

Ovdje je svakako potrebno podsjetiti se na karakter preventivnih pravnih mjera koje sadrži Zakon. Naime, njihov cilj nije zabrana i ometanje obrade osobnih podataka već postizanje neophodne uređenosti obrade osobnih podataka kao jamca zaštite privatnosti u pogledu obrade osobnih podataka.

No, imajući u vidu sve što je gore navedeno, u svim slučajevima će biti neophodno analizirati, da li će se u okviru određene obrade osobnih podataka, pored Zakona primjeniti još neki od zakona.

Ovdje je bitno istaknuti, da Zakon izričito dozvoljava sektorsko zakonodavstvo, što proizilazi iz članka 2. stavak (1) prema kojem se njegove odredbe odnose na obradu osobnih podataka svih javnih tijela, fizičkih i pravnih osoba, ali sa izuzetkom u slučajevima kada neki drugi zakon određuje drugačije. Ovo može predstavljati opasnost ako se tom prilikom ne vodi računa o osnovnim načelima zaštite osobnih podataka. Isto tako, prema članku 6. Zakona, osobne podatke je moguće obrađivati bez suglasnosti nosilaca podataka u slučaju kada je to neophodno za izvršenje zakonom propisanih nadležnosti.

2.2. Kazneni zakoni u Bosni i Hercegovini

U Bosni i Hercegovini postoje četiri kaznena zakona, i svaki od tih zakona propisuje kazneno djelo „protuzakonite obrade osobnih podataka“. Ovo djelo čini službena osoba koja bez pristanka pojedinca protivno uvjetima propisanim zakonom obrađuje osobne podatke. Za ovo djelo propisana je novčana kazna ili kazna zatvora do šest mjeseci.

Istinska suština ovog kaznenog djela odnosi se na zaposlenika ili na drugu odgovornu osobu, koja bez suglasnosti osobe u suprotnosti sa zakonskim uvjetima prikuplja, obrađuje ili koristi osobne podatke. Kazneni zakon Republike Srpske na drugačiji način vrši opis ovog

kaznenog djela, i to kako šire tako i strožije, jer počinitelj može biti bilo koja osoba, a ne samo službeno, i propisana kazna je do jedne godine zatvora.

Isto tako, kažnjava se i osoba koja neovlašteno i nezakonito ulazi u zaštićenu kompjutersku bazu podataka u cilju zlouporabe i iskorištavanja tih podataka za sebe ili za drugu osobu ili u svrhe profitiranja ili počinjenja štete drugom. U slučaju izvršenja ovog kaznenog djela od strane službene osobe u okviru zlouporabe položaja ili ovlaštenja prijeti kazna do dvije godine zatvora. Osim toga kažnjiv je i pokušaj ovog kaznenog djela.

Nadalje, u kaznenom postupku je veoma važna zakonita obrada osobnih podataka. Zakoni o kaznenom postupku su detaljni i jasni i u pogledu obrade osobnih podataka koji, sa odredbama Zakona predstavljaju dobro jamstvo, da će se obrada osobnih podataka vršiti na zakonit način. Javna tijela koja obrađuju osobne podatke u bilo kojoj fazi kaznenog postupka mogu obrađivati osobne podatke samo ako je to nužno u demokratskom društvu. Ovo svakako može predstavljati problem u praksi, ali ga treba posmatrati kroz osnovna načela, prije svega načelo zakonitosti i načelo pretpostavke nevinosti, te načelo koje govori o posljedicama pokretanja postupka.

Osumnjičeni ili optuženi može se ograničiti u svojim pravima samo pod uvjetima propisanim zakonima o kaznenim postupcima što u suštini znači učestvovanje suda u tome. Neprihvatljiva je praksa da se osobe ograničavaju u određenim pravima, kao što su prava iz radnog prava, na osnovu akata i odluka tijela gonjenja, policije ili tužilaštva. Zakon je u tom smislu jasan. Kada pokretanje kaznenog postupka ima za posljedicu ograničenje određenog prava po posebnom propisu, ove posljedice, nastupaju potvrđivanjem optužnice odnosno kada je donesena osuđujuća presuda za djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina ili novčana kazna.

Ovdje je veoma važno izvješćivanje, odnosno sa našeg aspekta činjenje dostupnim medijima informacija o kaznenim postupcima, od strane tijela uključenih u postupak. Senzacionalistička se izvješća o počinjenim kaznenim djelima čine dostupni medijima što je, nedvosmisleno, protuzakonito i u suprotnosti sa osnovnim načelima obrade osobnih podataka. Tijela koja učestvuju u kaznenom postupku informiraju javnost o kaznenom postupku koji je u toku diskretno i uz puno poštovanje pretpostavke nevinosti.

2.3. Zakon o obligacionim odnosima

U Bosni i Hercegovini obezbjeđena je zaštita osobnih podataka i kroz sudski postupak za naknadu nematerijalne štete po Zakonu o obligacionim odnosima. Prema odredbi članka 51. stavak (2) tog zakona, ugovor je nevažeći ukoliko se njime krše ustavna načela i ostale relevantne norme. Iz toga proizilazi da obligacije koje su u koliziji sa odredbama Zakona moraju biti proglašene nevažećim.

Zatim, potrebno je istaći odredbu članka 198. istog zakona koja propisuje da onaj koji ukalja nečiju čast kao i onaj ko širi ili šalje neistinite podatke o reputaciji, znanjima, sposobnostima i ostalim stvarima druge osobe i zna ili mora znati da su neistinite čime mu pričinjava materijalnu štetu, dužan je da je nadoknadi. S druge strane za pričinjenu štetu ne odgovara onaj, ko da neistinitu iskaz o drugom, a ukoliko mu nije poznato da je taj iskaz

neistinit, pod uvjetom da onaj koji je dao takav iskaz nije imao za njega nikakav poseban interes.

Odredba članka 199. istog zakona propisuje, da u slučaju ugrožavanja prava ličnosti sud može, radi naknade nematerijalne štete, da naloži javno objavljivanje presude eventualne naknade na račun štetnika, ili može da naredi da štetnik povuče iskaz kojim je povreda učinjena ili može eventualno da učini nešto drugo čime se može ostvariti svrha koja se postiže naknadom.

2.4. Obrada osobnih podataka u upravnim postupcima

Javna tijela u izvršavanju svojih nadležnosti prije svega trebaju da se pridržavaju načela legaliteta, što podrazumijeva da svo njihovo djelovanje bude u skladu sa pravnim pravilima. To se svakako odnosi i na postupanje tijela uprave kada u upravnim stvarima rješavaju o pravima i obvezama pojedinaca, pravnih osoba ili drugih stranaka.

Pravila upravnog postupka su jasna i potpuna što predstavlja jamstvo zakonitosti rada tijela uprave. U kontekstu zaštite osobnih podataka, relevantne su sve odredbe zakona kojima je reguliran upravni postupak, jer je bez obrade osobnih podataka upravni postupak nezamisliv. Međutim, za potrebe ovog Izvješća, ovdje ćemo se osvrnuti na proceduralnu transparentnost u upravnom postupku koja se razlikuje od slobode informiranja o kojoj smo već govorili.

Naime, u upravnom postupku stranke imaju pravo da razgledaju i prepisuju spise predmeta, te da budu obaviješteni o toku postupka. Ovdje se radi o institutu koji jamči zakonitost tog postupka, a ne transparentnost kao slobode informiranja gdje dolazi do primjene Zakona o slobodi pristupa informacijama. Javnost upravnog postupka, u smislu transparentnosti, definirana je kroz javnost usmene rasprave, gdje je, na zakonom propisan način, omogućeno svakoj osobi, bez obzira da li je učesnik postupka ili ne, da prisustvuje nekoj procesnoj radnji.

U upravnom postupku radi se o opravdanom konkretnom pravnom interesu zainteresirane osobe, što joj daje za pravo da može razgledati i prepisivati spise predmeta. To svakako znači da druge osobe nemaju pravo na to. Dakle, pogrešno je tumačenje da se pod pojmom „zainteresirana osoba“, u određenim materijalnim propisima, podvodi znatiželja osobe. Ovo pravo je ograničeno na stranke u postupku što je svakako u skladu i sa osnovnim načelima zaštite osobnih podataka.

III. ODNOS PRAVA NA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA I PRAVA NA JAVNOST

Pravo na privatnost je jedno od osnovnih prava svakog građanina u Bosni i Hercegovini. Međutim, pored prava na privatnost, ustavima u Bosni i Hercegovini zagwarantirana su i druga prava, od kojih ćemo se naročito osvrnuti na pravo na slobodu izražavanja, kao jedno od prava koje je donekle, u suprotnosti sa pravom na zaštitu osobnih podataka. Ovo pravo, u skladu sa člankom 10. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, je potrebno shvatiti uključujući u njega i slobodu mišljenja te slobodu primanja i širenja informacija ili mišljenja. Također, kako nema apsolutnih prava i ovo pravo može biti ograničeno zakonom, s obzirom da svako pravo uključuje obveze i odgovornosti.

Radi boljeg razumijevanja prava na privatnost u odnosu na druga zagarantirana prava, u ovom dijelu, Izvješća osvrnut ćemo se na specifične obrade osobnih podataka.

3.1. Sloboda pristupa informacijama

Kao najvažniji propis koji, već samim svojim karakterom, predstavlja izvjesno derogiranje Zakona o zaštiti osobnih podataka je Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini. Pravo na pristup informacijama pod kontrolom javnih tijela ima za cilj da građani učestvuju u javnom životu na adekvatan način što će doprinijeti, između ostalog, sprječavanju zlouporabe javne administracije, sprječavanju korupcije i izgradnji profesionalne administracije, a što će biti jamac osnovnim vrijednostima demokratskih društava kao što su prije svega vladavina prava i poštivanje ljudskih prava i sloboda.

Članak 19. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima kao i članak 10. Europske konvencije o ljudskim pravima daju pravo na slobodu mišljenja i izražavanja. Kao i svako pravo i ovo podrazumijeva određena ograničenja, a da bi bila zakonita moraju biti propisana zakonom, potrebna u demokratskom društvu za jedan od legitimnih ciljeva. Ovo podrazumijeva jasnu obvezu javnih tijela da u svakom konkretnom slučaju, donose odluku uzimajući sa istom pažnjom i značajem razloge koji su za ili protiv naprijed navedenog. Moguć je izuzetak u zaštiti legitimnih javnih ili privatnih interesa, a jedan od legitimnih interesa kod ograničenja ovog prava su i prava drugih, što podrazumijeva i pravo na zaštitu osobnih podataka. Neprihvatljive su proizvoljnosti i krajnosti koje idu od prakse kada se pod izgovorom prava na zaštitu osobnih podataka štite određene druge protuzakonitosti i s druge strane kada se iz razloga transparentnosti protuzakonito objavljuju osobni podaci.

Ovdje se radi o pravu javnosti na pristup službenim dokumentima a ne o pravu zainteresiranog lica na pristup i uvid podacima i dokumentima u upravnom postupku o čemu smo već govorili.

Prema ovom Zakonu, svaka fizička i pravna osoba ima pravo pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnog tijela, a svako javno tijelo ima odgovarajuću obvezu objaviti takve informacije i istodobno nema pravo na bilo koji način analizirati razloge zahtjeva.

Ovo pravo pristupa podliježe samo takvim radnjama i ograničenjima koja su propisana zakonom. S obzirom na to da i javno tijelo može zahtijevati navedene informacije, dolazi do određenog problema. Dakle, iz pozicije navedenog tijela u okviru demokratske pravne države očigledno, proizilazi da to tijelo može činiti samo ono što mu je doslovce propisano zakonom. Već preambula Ustava Bosne i Hercegovine, ovo odražava rečenicom prema kojoj će demokratski organi vlasti i pravične procedure najbolje stvoriti miroljubive odnose u okviru demokratskog društva.

Zbog toga javno tijelo u načelu ne može koristiti Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini kao pravnu osnovu za svoju potražnju informacija, odnosno ovo pravo je u velikoj mjeri limitirano njegovim nadležnostima.

Pod informacijom se, prema Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, podrazumijeva svaki materijal kojim se prenose činjenice, mišljenja, podaci ili bilo koji drugi sadržaj, uključujući svaku presliku ili njen dio, bez obzira na oblik ili

karakteristike, kao i na to kada je sačinjen i kako je klasificiran. Tako je očigledno da ovo uključuje i osobne podatke, što je, de facto, konfrontirajuće sa odredbom Zakona.

Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini sadrži ograničenja navedenog prava, među kojima je i izuzetak kod zaštite privatnosti iz članka 8., koji je upućujuća norma na Zakon o zaštiti osobnih podataka.

Sa gledišta zaštite osobnih podataka, najbitnije je da se kao izuzetak iz obveze pružanja informacija, navodi situacija da će nadležno javno tijelo (tijelo koje posjeduje informacije) utvrditi izuzetak kada opravdano utvrdi da tražene informacije uključuju osobne interese kojim bi se mogla povrijediti privatnost trećeg lica. Iako je iz opće perspektive ova odredba dosta opravdana, u praksi sama po sebi može stvoriti dosta problema prilikom praktične primjene. Tako, može biti vrlo problematično na koji način postupati u slučaju potražnje informacije o visini iznosa plaće određenog zaposlenika javnog tijela, s obzirom da predmetna financijska sredstva potječu iz javnih izvora, kao što, isto tako, ova informacija narušava privatnost datog zaposlenika.

Ovaj problem je dodatno izražen i odredbom članka 9. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini prema kojoj će nadležno javno tijelo objaviti traženu informaciju, i to bez obzira na gore navedenu odredbu ako je to opravdano javnim interesom i ako su uzeti u obzir svaka korist i svaka šteta koji mogu proizaći iz toga.

U ovom kontekstu bi se trebale uzeti u obzir ne samo zakonske obveze, već i postojanje bilo kakve povrede obveze ili opasnosti narušavanja zdravlja, sigurnosti ili okoliša. O primjeni ove odredbe, treću stranu potrebno je na propisani način izvjestiti, uključujući i informacije o mogućnostima obrane od ovakvog koraka.

No, time još nisu iscrpljene sve komplikacije. Prema članku 11. stavak (3) Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, zahtjev za pristup osobnoj informaciji može biti sačinjen samo od strane fizičke osobe na koju se isti odnosi, ili eventualno od strane zakonskog zastupnika podnositelja zahtjeva ili od osobe koje je podnositelj zahtjeva ovlastio u pisanoj formi. Ova odredba za posljedicu ima evidentno osporavanje primjene članaka 8. i 9. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, odnosno primjena ovih odredbi se svodi u izrazito teoretski nivo.

Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, dalje, sadrži odredbe prema kojim svaka osoba ima pravo da njegovi osobni podaci, koji su pod kontrolom javnog tijela, budu točni ili u odnosu na svrhu prikupljanja ili korištenja, da budu ažurni, kompletni i relevantni, odnosno da na bilo koji drugi način nisu pogrešni. Ove odredbe su u punoj mjeri opravdane, i moguće ih je shvatati kao izvjesnu dopunu analognim odredbama Zakona.

3.2. Obrada osobnih podataka u medijima

Pravila u Bosni i Hercegovini koji reguliraju pitanje medija nalažu da se javnost istinito, potpuno, nepristrasno i blagovremeno izvještava o političkim, gospodarskim, naučnim, vjerskim, kulturnim, sportskim i ostalim događajima u zemlji i svijetu, dalje, da se omogući otvorena i slobodna diskusija o problemima od javnog interesa s ciljem osiguranja pluralizma političkih, vjerskih i drugih razmišljanja. Vijesti moraju biti nepristrasne, neovisne i točne.

S druge strane, ova pravila zabranjuju emitiranje materijala koji svojim sadržajem izazivaju etničku, vjersku ili rasnu mržnju, netrpeljivost ili diskriminaciju prema pojedincu ili grupi ili koji bi na osnovu razumnog razmišljanja mogli izazvati nasilje, nered ili nemir što bi moglo imati utjecaj na izvršenje kaznenih djela. Dalje, potrebno je imati u vidu opće kulturne norme i ljubaznost, te posvetiti pažnju zaštiti psihološkog razvoja djeteta. Izričito se zabranjuje emitiranje bilo kakvog materijala za koji se zna da je neistinit ili o kojem bi se, na osnovu zdravog razuma i rutinske provjere, moglo zaključiti da je neistinit.

Otkrivanje izvora informacija novinarima može naložiti samo sud, ukoliko je to neophodno kako bi se izbjeglo izvršenje ozbiljnog kaznenog djela. Svijest o ovom najbolje ilustrira preporuka koju je Agencija dobila od jednog ministarstva da zatraži od jednih dnevnih novina informaciju ko im je dostavio dokument tog ministarstva.

Pravila prvenstveno zabranjuju cenzuru i bilo kakvo ograničavanje slobode izražavanja. Mediji su dužni da služe javnom interesu doprinoseći slobodnom kreiranju javnog stava na taj način, što će javnosti objavljujati točne, nepristrasne i objektivne informacije koje su zasnovane na provjerenim podacima, zatim, da doprinose stabiliziranju i uspostavljanju vrijednosti demokracije, političkog pluralizma, tolerancije i razumijevanja, da poštuju ljudsko dostojanstvo i osnovna prava drugih te da su otvoreni za različita mišljenja i stajališta, te za interes javnosti.

Ista pravila daju medijima pravo na pristup i to pod istim uvjetima, svim događajima i informacijama javnog interesiranja javnosti, i to u skladu sa zakonom, naročito za: informacije javnih institucija, službene informacije koje se odnose na javne institucije, službene informacije koje se odnose na aktivnosti ostalih fizičkih i pravnih osoba, ukoliko je prisutan poseban interes za objavljivanje tih informacija, a naročito ako se radi o stvarima koje ugrožavaju ekologiju, javno zdravlje ili javnu sigurnost, kulturne, sportske i ostale događaje i okupljanja koja zanimaju javnost.

Naravno, s druge strane pravila zabranjuju medijima i ostalim sredstvima informiranja (kao što su to, na primjer, bilteni, leci, plakati, audio-video kazete, kompaktni diskovi i sl.), da u okviru ispunjenja prava na slobodu javnog mnjenja, ugrožavaju neprikosnoveno pravo osobe na privatnost. To obuhvata privatni život, obitelj, stan, privatnu prepisku, fizički i moralni integritet, dostojanstvo, ugled i čast, objavljivanje privatnih fotografija, ukoliko nisu snimljene na javnim skupovima, kao i objavljivanje informacija koje su dobivene putem prisluškivanja ili drugim nezakonitim načinom, odnosno informacije koje osoba u povjerenju saopće advokatima, ljekarima, vjerskim službenicima i drugim profesionalnim osobama.

Javne osobe imaju pravo na zaštitu privatnosti sa izuzetkom koji se odnosi na njihov javni život. Za javne osobe smatraju se osobe koja zauzimaju mjesta od takvog značaja i utjecaja da mogu biti smatrane za javne osobe, kao što je obavljanje javnih funkcija u tijelima vlasti te drugi vršitelji javnih dužnosti kao što su to politički lideri, sportisti, glumci itd. Nedvojbeno je da novinarska pravila na adekvatan način štite pravo na privatnost u pogledu zaštite osobnih podataka. Odredbe Zakona se ne odnose na obradu osobnih podataka u sredstvima javnog informiranja osim odredbi o sigurnosti i povjerljivosti kao i o odgovornosti za štetu. Zaštitu prava na privatnost u medijima ne vrši Agencija već drugi regulatori.

U medijima jasno treba praviti razliku između činjeničnog iskaza od vrijednosnog suda. Činjenični iskaz svakako mora biti utemeljena na dokazima, a i jedno i drugo mora biti dobronamjerno, u suprotnom to bi bilo upitno.

3.3. Zaštita tajnih podataka i profesionalne tajne

U ovu kategoriju pravnih odredbi prvenstveno spada Zakon o zaštiti tajnih podataka, koji nije potrebno detaljno razmatrati. Dovoljno je samo napomenuti da je predmet njegovog reguliranja izgradnja jedinstvenog sustava određivanja, pristupa, korištenja i zaštite tajnih podataka. Za tajne podatke se smatraju oni podaci, koji se odnose na javnu sigurnost, obranu, inozemne poslove ili obavještajnu i sigurnosnu djelatnost. Odredbe Zakona primjenjuju se kod sprovođenja Zakona o zaštiti tajnih podataka. Dakle, u slučaju da tajni podatak sadrži i osobne podatke to samo jača i zaštitu privatnosti. S druge strane, kod instituta sigurnosnih provjera moraju se poštovati osnovna načela zaštite osobnih podataka. Kroz inspeksijske nadzore uočene su određene manjkavosti, kod sigurnosnih provjera u pogledu obrade osobnih podataka, te je Agencija naložila određene upravne mjere za njihovo otklanjanje.

Jedino javno tijelo u Bosni i Hercegovini koji je izuzeto od primjene Zakona je Obavještajno-sigurnosna agencija Bosne i Hercegovine. Zakonom o obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine jasno je definiran ovaj izuzetak kao i načela obrade podataka i kontrola rada iste.

Profesionalna tajna je, kao posebna vrijednost, zaštićena kaznenim zakonima u Bosni i Hercegovini, a ista predstavlja podatak o osobnom ili obiteljskom životu stranaka koji saznaju advokati, ljekari i drugi zdravstveni radnici, vjerski službenici i druga profesionalna lica u obavljanju svog zanimanja.

Ovdje je bitno osvrnuti se na pravne norme koje se odnose na čuvanje profesionalne tajne kod ljekara. One su utvrđene i kroz zakone o zaštiti zdravlja, usvojene na nivou Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske. Ovi zakoni propisuju da su zdravstveni radnici dužni čuvati kao profesionalnu tajnu sve što znaju o zdravstvenom stanju pacijenta. Ovo se odnosi i na ostale zaposlene u zdravstvu uključujući i studente. Svakako, potrebno je još dodati i da se prema istom zakonu svi građani moraju obavjestiti o svim pitanjima koja se tiču njihovog zdravlja.

Također, zakoni o bankama koji su usvojeni na nivou Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske sadrže pravne norme koje se odnose na čuvanje profesionalne tajne u bankarstvu. Ovi zakoni propisuju, da su članovi tijela rukovodstva banke i svi zaposleni u banci, za vrijeme rada u banci, dužni informacije do kojih su došli radeći u banci čuvati kao poslovnu tajnu i ne smiju ih upotrijebiti u svoju osobnu korist, niti pružati drugim osobama, osim Agenciji, uključujući kontrolore i revizore koje je ona imenovala i drugim nadležnim tijelima, u skladu sa zakonom. Naprijed navedena dužnost odnosi se i na period i nakon završetka rada u banci, odnosno, nakon završetka obavljanja određene funkcije.

Zakon o arhivskoj građi Bosne i Hercegovine u ovom kontekstu prvenstveno određuje, da se javna arhivska građa u arhivima daje na korištenje u službene, pravne, nastavne i publicističke svrhe, u svrhu znanstvenih istraživanja, kao i za udovoljavanje potreba građana u rješavanju njihovih ustavnih i zakonskih prava. Ovi dokumenti su dostupni za korištenje trideset godina nakon njihovog nastanka, ako zahtjevi stvaralaca nisu drugačije izraženi. Javna arhivska građa koja se odnosi na pojedinačne osobe (kazneni predmeti, sudski spisi, medicinska dokumentacija, osobni dosjei) može se koristiti najkraće deset godina nakon smrti osobe ili kraće, ako na to pristane braćni drug, djeca ili roditelji umrle osobe. Ako je iz znanstvenih ili drugih opravdanih razloga potrebno korištenje gore navedene dokumentacije,

ona se može koristiti, s tim da se zaštite interesi pojedinačnih osoba, tako da se podaci učine anonimnim. Akt o zabrani, odnosno o prijevremenom korištenju, donosi ravnatelj nadležnog arhiva u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.

IV. MEĐUNARODNI ASPEKTI ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA

4.1. Usklađenost zakonodavstva sa međunarodnim aktima

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ratificirala je Konvenciju za zaštitu osoba glede automatske obrade osobnih podataka, Izmjene i dopune kao i Dodatni protokol uz Konvenciju u svezi sa nadzornim tijelom i prekograničnim protokom podataka.

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Bosna i Hercegovina preuzela je obvezu da uskladi svoje zakonodavstvo koje se odnosi na zaštitu osobnih podataka sa pravom Zajednice i drugim europskim i međunarodnim zakonodavstvom o privatnosti. Ovim Sporazumom Bosna i Hercegovina se obvezala da će uspostaviti neovisno nadzorno tijelo sa dovoljno financijskih i ljudskih potencijala s ciljem sprovođenja nacionalnog zakonodavstva o zaštiti osobnih podataka.

Zakon je u najvećoj mjeri implementirao odredbe pomenute Konvencije kao i dodatnog Protokola u svezi nadzornih tijela i prekograničnog prijenosa podataka te Izmjena i dopuna Konvencije koje dopuštaju europskim državama da pristupe u nacionalno zakonodavstvo Bosne i Hercegovine. Također, ovim Zakonom su u najvećoj mjeri preuzeti standardi iz Smjernice br. 95/46 EC o zaštiti fizičkih osoba u svezi sa obradom osobnih podataka te sa slobodnim protokom istih.

Može se steći dojam da je Bosna i Hercegovina, ratificiranjem Konvencije kao i donošenjem Zakona, formalno zadovoljila europske standarde u tom smislu. Međutim, to predstavlja tek početak opsežnog i zahtjevnog posla svih tijela i institucija u Bosni i Hercegovini na stvarnoj implementaciji standarda i normi kako bi se obezbijedilo pravo na privatnost u pogledu obrade osobnih podataka.

Pored Zakona, kao općeg propisa, i drugi zakoni reguliraju obradu i zaštitu osobnih podataka. Između ostalog, za nas je posebno važan policijski sektor. Zakonom o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine regulirana je obrada osobnih podataka za policijske poslove. Odredbama ovog Zakona implementirana je Preporuka Vijeća Europe o korištenju osobnih podataka u policijskom sektoru. Ovim je stvorena formalna pretpostavka za članstvo u Šengenskoj grupi te u Europol-u. Imajući u vidu činjenicu da na nižim nivoima ovo rješenje nije implementirano, Agencija je kroz inspeksijske nadzore, naložila policijskim tijelima da iniciraju donošenje izmjena i dopuna odgovarajućih zakona.

Svakako da i u ostalim sektorima telekomunikacije, zdravstvo i sl. treba izvršiti harmoniziranje, što će na neki način biti i stalna obveza, a Agencija će preuzeti vodeću ulogu u tome.

Prema Sporazumu o viznim olakšicama koji je potpisala Bosna i Hercegovina, jedan od bitnih uvjeta liberalizacije viznog režima je adekvatna zaštita osobnih podataka. Shodno Sporazumu i akcionom planu provođenja istog, Agencija je bila jedan od nositelja aktivnosti

na ispunjavanju obveza koje se tiču zaštite osobnih podataka. Od strane eksperata Europske Komisije konstatovano je da je Agencija ispunila postavljene uvjete za liberalizaciju viznog režima, što je potvrđeno odlukom o liberalizaciji.

Dakle, pored ostalih institucija, Agencija je doprinijela da građani Bosne i Hercegovine imaju mogućnost putovanja u zemlje Schengen zone bez viza. Pored vrijednosti koje proizilaze iz liberalizacije viznog režima ovaj proces treba posmatrati iskustveno i u svjetlu pristupanja Bosne i Hercegovine Europskoj uniji, s jednom bitnom razlikom, što će uvjeti i kriteriji biti, svakako daleko veći kod Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

4.2. Praksa Europskog suda za ljudska prava

Zbog povrede prava na zaštitu privatnosti koji se garantira člankom 8. Konvencije, Europski sud za ljudska prava donio je veliki broj presuda protiv država potpisnica. U pomenutim presudama Sud navodi da se: „koncept privatnog života proteže na sve aspekte osobnog identiteta, kao što su ime ili slika nekog osobe. Dalje, privatni život po mišljenju Suda uključuje fizički i psihički integritet; namjera jamstva iz članka 8. Konvencije je da osigura razvoj, bez vanjskog uplitanja, ličnosti svakog pojedinca u odnosu sa drugim ljudskim bićima. S toga postoji interakcija pojedinca sa drugim, čak i u javnom kontekstu, koja potpada pod pojam privatnog života“.

Baveći se pravom na zaštitu privatnosti, Sud je u nekoliko navrata istakao kako „pod određenim uvjetima, pojedinac ima legitimna očekivanja u svezi zaštite i poštovanja njegovog ili njenog privatnog života, što se podrazumijeva u slučaju pretresa prostorija ili prisluškivanja telefonskih razgovora“. Sve ove presude moguće je podijeliti u četiri osnovne grupe prema zaštićenom dobru.

Najveći broj presuda tiče se zlouporabe podataka do kojih su policijska tijela došli nezakonitim snimanjem/prisluškivanjem, pretresom ili čitanjem prepiske osumnjičenih osoba i njihovih odvjetnika. Tako, na primjer, u predmetu P.G. i J.H. protiv Ujedinjenog Kraljevstva, Sud se bavio pitanjem korištenja prislušnih uređaja u stanu osumnjičenog i otkrivanja osobnih podataka pregledom telefonskih poziva upućenih iz stana osumnjičenog. Mada su se i podnositelji predstavke i predstavnici države slagali u ocjeni da prisluškivanje predstavlja uplitanje u privatni život podnositelja, njihova mišljenja su se razilazila u pogledu opravdanosti poduzete aktivnosti. Naime, predstavnici države su smatrali da je ovo uplitanje bilo potrebno u demokratskom društvu radi sprječavanja kriminala i zaštite prava drugih. Stav Suda po ovom pitanju je da: „svako prisluškivanje predstavlja povredu prava na privatnost, ali da treba ispitati da li je to bilo „u skladu sa zakonom“ i „neophodno u demokratskom društvu“...kako nije bilo domaćeg prava koje bi reguliralo uporabu prislušnih uređaja u vrijeme u kom je aktivnost preduzeta, ne može se govoriti o tome da je bila u skladu sa zakonom, onako kako taj zahtjev tumači stavak 2. članka 8. Konvencije. Samim tim, nije neophodno posebno razmatrati da li je ta aktivnost neophodna u demokratskom društvu.“

Drugi dio predstavke bavi se pitanjem prava policije da od telefonske kompanije zahtjeva i pregleda listing poziva sa broja koji je registriran na stan osumnjičenog. Prema mišljenju Suda, ukoliko se listing pravi radi izrade računa, po samoj prirodi to se razlikuje od presretanja komunikacije koja je nepoželjna i nezakonita u demokratskom društvu ukoliko nije opravdana. Izraz „u skladu sa zakonom“ znači da poduzeta mjera treba da ima osnovu u domaćem zakonodavstvu i da to zakonodavstvo treba učiniti dostupnim svima u skladu sa

zahtjevom vladavine prava. U konkretnom slučaju, domaće pravo poznaje praksu pravljenja listinga poziva radi pripreme telefonskih računa, ali je pitanje uporabe, čuvanja i uništavanja takvih informacija pod znakom pitanja. U konkretnom slučaju, policija je tražila podatke o pozivima za dva konkretna dana, ali ne i sadržaj tih poziva ili o njihovim primateljima. Dakle, traženi podaci i njihova uporaba su bili veoma ograničeni. S toga su poduzete akcije u skladu sa zakonom i opravdane sa stajališta sprječavanja izvršenja kaznenih djela, ne postoji povreda prava iz članka 8. Konvencije.

Treće pitanje je postavljeno s obzirom na korištenje prislušnih sredstava u policijskoj postaji. Razmatrajući ga, Sud je stao na stajalište da je „privatni život pojam za koji nije moguće dati potpunu i iscrpnu definiciju, već se definiraju bitni elementi privatne sfere koji trebaju biti zaštićeni kao što su: određenje spola, ime, seksualno opredjeljenje i seksualni život, pravo na identitet i osobni razvoj, kao i uspostavljanje odnosa sa drugim živim bićima, privatne ili poslovne prirode.“ Imajući sve ovo u vidu, Sud nalazi da: „snimanje podnosteljevog glasa u policijskoj ćeliji predstavlja povredu prava na privatnost...i kako ne postoji zakonski akt domaće države koji regulira korištenje prislušnih uređaja od strane policije u policijskoj postaji, ovakva povreda prava nije zakonita.“

Druga grupa presuda tiče se odgovornosti države zbog propusta u zaštiti medicinskih kartona građana i povjerljivih podataka koji se u njima nalaze. Predmet Z. protiv Finske vođen je zbog prigovora podnositelja da je otkrivanjem njene medicinske dokumentacije za vrijeme kaznenog postupka povrijeđeno njeno pravo na zaštitu privatnog života.

Kako iz činjeničnog opisa nedvosmisleno proizilazi da je postupcima domaćih vlasti povrijeđeno pravo na privatnost podnositeljke, Sud se upustio u razmatranje opravdanosti takvog uplitanja, s obzirom da je bilo u skladu sa pozitivnim zakonodavstvom i da je bilo usmjereno ka sprječavanju izvršenja kaznenih djela. Međutim, objavljivanje imena i zdravstvenog stanja podnositeljke nije imalo neki zakoniti cilj. Baveći se dalje ovim pitanjem, Sud ističe kako je „zaštita osobnih podataka, koja uključuje i medicinsku dokumentaciju, od suštinskog značaja kako bi svaka osoba uživala prava koja mu članak 8. Konvencije jamči. Zaštita medicinske dokumentacije je osnovno načelo pravnih sustava država članica, čime se čuva i povjerenje u medicinsku profesiju i zdravstvene službe u cjelini.“

Znajući koliko je osjetljivo pitanje zaraženosti HIV virusom, zaštiti tog podatka treba pokloniti posebnu pažnju. „U slučaju vođenja kaznenog postupka, neophodno je napraviti balans između povjerljivosti i javnog interesa.“ Domaćim je sudovima ostavljeno diskreciono pravo da ispuste spominjanje imena kada izrađuju presude ili ih objavljuju. Stoga, Sud smatra da je objavljivanje imena i podataka iz medicinskog kartona podnositeljke povreda članka 8. Konvencije, posebno kad se ima u vidu „da je ona izričito bila protiv otkrivanja takve informacije javnosti.“

Treća grupa odluka bavi se zaštitom osobnih podataka koji se odnose na seksualni život i opredjeljenje pojedinca. U tom smislu, obveza je svake države da se izvrši kontrola kako obrađivači podataka, osim osnovnih podataka, ne bi tražili i one podatke koji nisu u skladu sa svrhom zbog koje se podaci prikupljaju i obrađuju. Među ove podatke svakako spada izjašnjenje o seksualnom opredjeljenju ili promjeni spola. U slučajevima kada je iz nekog razloga potrebno sakupiti i tu vrstu podataka, na državnim tijelima je obveza i teret poduzimanja valjane zaštite prikupljenih podataka.

U presudi u slučaju Smith i Grady protiv Ujedinjenog Kraljevstva navedeno je kako pridruživanje oružnim snagama ne znači da se neko odrekao prava koja ima u skladu sa člankom 8. Konvencije. Sud je mišljenja da „istraga koju je vodila vojna policija o seksualnom opredjeljenju podnositeljki, uključujući razgovore s njima i sa trećim osobama o njihovom seksualnom opredjeljenju i upražnjavanju istog, kao i izrada službenog izvješća za njihove pretpostavljene predstavlja direktno uplitanje u privatni život podnositeljki.“ Kako je homoseksualizam u vojsci zabranjen domaćim zakonodavstvom, pitanje usaglašenosti sa zakonom je potvrđeno. Cilj ovakve politike je da se osigura operativna efikasnost oružnih snaga, te se može prihvatiti da je to urađeno u interesu nacionalne sigurnosti i sprječavanja nereda. Sud ističe da je na domaćoj državi da ocjeni šta je neophodno u demokratskom društvu, mada je odluka u konačnom na Sudu koji određuje da li su postojali „posebno važni razlozi“ i opravdanja za takva uplitanja u život pojedinca.“ Način na koji je istraga vođena je bio izuzetno agresivnog karaktera i podrazumijevao je intervjuiranje poznanika i članova domaćinstva, pretres prostora za stanovanje i zapljenu pisama. „Odgovorna država nije pružila uvjerljive dokaze koji opravdavaju ovako direktno uplitanje u osobni život pojedinca.“

I na kraju, država je odgovorna i ako pojedince i njihove osobne podatke ne zaštiti od neovlaštene uporabe od strane medija. Tako na primer, u slučaju Van Hannover protiv Njemačke (Van Hannover v. Germany) odlukom suda SR Njemačka bila je odgovorna jer su njemački tabloidi zlouporabili pravo na pristup informacijama i radi poboljšanja tiraža koristili slike i podatke princeze Karoline od Monaka bez njenog znanja ili suglasnosti.

Kada se razmatra pravo na izradu i objavljivanje fotografija, napravljena je razlika s obzirom da li se fotografije odnose na privatnu ili javnu sferu života kao i da li su objavljeni sadržaji namjenjeni samo ograničenom krugu ljudi ili su podobni za opću javnost. U navedenom slučaju, radilo se o privatnim fotografijama koje nisu podobne za objavljivanje ili distribuciju široj javnosti. „Sud podsjeća da, iako je svrha članka 8. zaštita od uplitanja javne vlasti u privatni život pojedinca to ne znači da se država treba potpuno uzdržavati od bilo kakve aktivnosti, jer uz ovu obvezu uzdržavanja od djelovanja ide i pozitivna obveza obezbjeđivanja poštivanja privatnog života. To znači da može biti opravdano usvajanje nekih mjera kojima bi se unaprijedila ova zaštita.“ Mada se pravo na slobodu govora, koje je zaštićeno člankom 10. Konvencije, također, treba poštivati, i ono uključuje objavljivanje fotografija, treba napraviti razliku između ideja koje se dijele sa javnosti i intimnih informacija kako bi se izbjeglo uznemiravanje i zadiranje u nečiju privatnost. Doprinos koji slike daju objavljenom tekstu je kriterijum po kome se objavljivanje fotografija smatra opravdanim.

V. RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA U BIH

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 32. sjednici, održanoj 27. prosinca 2007. godine, donijelo Odluku o početku rada Agencije, a na 51. sjednici, održanoj 03. lipnja 2008. godine, imenovalo ravnatelja Agencije i od tada Agencija je počela sa radom.

5.1. Nadležnosti i ovlaštenja

Agencija za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini je samostalna upravna organizacija osnovana da bi se osigurala zaštita osobnih podataka u Bosni i Hercegovini. U tom smislu, člankom 40. Zakona, definirane su i nadležnosti Agencije, i to:

- nadgledanje provođenja odredbi ovog Zakona i drugih zakona o obradi osobnih podataka;
- postupanje po podnesenim prigovorima nositelja podataka;
- podnošenje Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine godišnjeg izvješća o zaštiti osobnih podataka;
- praćenje uvjeta za zaštitu osobnih podataka davanjem prijedloga za usvajanje ili izmjenu zakona koji se odnosi na obradu osobnih podataka, te davanje mišljenja sa prijedlozima tih zakona i staranje o ispitivanju kriterijuma zaštite podataka koji proističu iz međunarodnih sporazuma obvezujućih za Bosnu i Hercegovinu.

U cilju obavljanja poslova i zadataka zakonodavac je Agenciji dao sljedeća ovlaštenja:

- putem inspekcije vrši nadzor nad ispunjavanjem obveza propisanih ovim zakonom;
- vodi Središnji registar;
- prima primjedbe i prigovore građana koje se odnose na kršenje ovog zakona;
- donosi provedbene propise, smjernice ili druge pravne akte, u skladu sa zakonom;
- nalaže blokiranje, brisanje ili uništenje podataka, privremenu ili trajnu zabranu obrade, upozorava ili opominje kontrolora;
- podnosi zahtjev za podnošenje prekršajnog postupka u skladu sa ovim Zakonom;
- daje savjete i mišljenja u svezi sa zaštitom osobnih podataka;
- surađuje sa sličnim tijelima u drugim državama;
- vrši druge dužnosti propisane zakonom;
- vrši nadzor nad iznošenjem osobnih podataka iz Bosne i Hercegovine.

Ovim ovlaštenjima stvorena je realna pretpostavka da se Agencija adekvatno bavi zaštitom osobnih podataka. Međutim, kapaciteti i formalno pravna rješenja, koja proizilaze iz drugih zakona dovode u pitanje neovisnost Agencije u skladu sa europskim standardima.

5.2. Inspekcijski poslovi

U skladu sa Pravilnikom o inspekcijskom nadzoru u oblasti zaštite osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 51/09), donesen je Godišnji plan rada inspekcijskih nadzora, kojim su utvrđeni kriterijumi za određivanje oblasti koje će biti predmet inspekcijskog nadzora, kao i oblasti koje će biti obuhvaćene inspekcijskim nadzorom.

Na osnovu Godišnjeg plana rada inspekcijskih nadzora, doneseno je osam Mjesečnih planova rada za period travanj – prosinac 2010. godine, u skladu s kojim su izvršeni redovni i revizijski inspekcijski nadzori u javnim tijelima i pravnim osobama u Bosni i Hercegovini. Pored redovnih i revizijskih inspekcijskih nadzora, izvršena su četiri izvanredna inspekcijska nadzora.

Izvršeno je ukupno 40 (četrdeset) inspekcijskih nadzora, od toga 15 (petnaest) redovnih, 21 (dvadeset jedan) revizijski i 4 (četiri) izvanredna inspekcijska nadzora.

5.2.1. Redovni inspekcijski nadzori

U skladu sa planovima rada izvršeni su redovni inspekcijski nadzori kod sljedećih kontrolora:

- Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine,

- Centralna banka Bosne i Hercegovine,
- Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine,
- Sarajevska županija, JU „Županijski centar za socijalni rad“,
- Centar za socijalni rad Istočna Ilidža,
- „LRC inženjering“ d.o.o. Sarajevo,
- Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina, Sarajevo,
- Sparkasse banka d.d. BiH Sarajevo,
- NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka,
- Nova banka a.d. Banja Luka,
- Mikrokreditno društvo „Microfin“ Banja Luka,
- Mikrokreditna fondacija „Partner“ Tuzla,
- Mikrokreditna fondacija „Sunrise“ Sarajevo,
- „Sarajevo osiguranje“ d.d. Sarajevo,
- „Jahorina osiguranje“ a.d. Pale.

Inspekcijskim nadzorima kod kontrolora utvrđeni su nedostaci koji se odnose na neispunjavanje obveza propisanih Zakonom i drugim zakonima koje su dužni primjenjivati u postupku obrade osobnih podataka. U cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, donesena su Rješenja kojim su kontrolorima naložene slijedeće upravne mjere:

- da donesu propis za provođenje Zakona,
- da donesu Plan sigurnosti podataka,
- da vode evidencije u skladu sa Zakonom ,
- da vode evidencije u skladu sa propisima koji se odnose na njihovu nadležnost,
- da pravnim propisom propišu, uspostave i vode zbirku osobnih podataka o video-nadzoru sa zapisom,
- da davanje podataka korisnicima vrše u skladu sa Zakonom.

Tri kontrolora su Agenciji uložila žalbe na Rješenje inspektora o naloženim upravnim mjerama, i to:

- **Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine**, čija žalba je odbijena kao neosnovana. Žalba se odnosila na naloženu upravnu mjeru kojom se nalaže prekid obrade osobnih podataka u neosnovano uspostavljenoj evidenciji o stjecanju i prestanku državljanstva BiH. Kontrolor vodi evidenciju o stjecanju i evidenciju o prestanku državljanstva BiH, za koju nema pravnu osnovu. Kao pravna osnova za vođenje predmetnih evidencija naveden je članak 19. Zakona o državljanstvu BiH („Sl.glasnik BiH“ br: 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05 i 43/09). Citiranim člankom pomenutog Zakona, utvrđeno je da se odredbe istog odnose na postupak odricanja državljanstva BiH, kao jednog od načina prestanka državljanstva BiH, što ne može biti pravna osnova za vođenje predmetnih evidencija. Iz navedenog proizilazi da kontrolor postupa suprotno načelu obrade osobnih podataka, odnosno da osobne podatke ne obrađuje na pravičan i zakonit način.
- **„LRC inženjering“ d.o.o. Sarajevo**, čija je žalba odbijena kao neosnovana. Žalba se odnosila na naloženu upravnu mjeru kojom se nalaže prekid obrade osobnih podataka bez suglasnosti nosilaca osobnih podataka u Evidenciji „LRC baza podataka fizičkih i pravnih osoba o kreditnim i nekreditnim zaduženjima“ ili pribavljanje suglasnosti nositelja osobnih

podataka u cilju vođenja navedene zbirke. Žalba se odnosila i na naloženu upravnu mjeru da se davanje osobnih podataka korisnicima vrši u skladu sa člankom 17. Zakona.

- **Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina**, čija je žalba odbačena kao izjavljena od neovlaštene osobe. Žalba se odnosila na naloženu upravnu mjeru kojom se nalaže prekid obrade osobnih podataka o političkoj izloženosti i funkciji politički izložene osobe, kao i na upravnu mjeru kojom se nalaže usklađivanje suglasnosti klijenata za obradu osobnih podataka sa člankom 5. Zakona.

Redovni inspekcijski nadzori izvršeni su s ciljem provjere zakonitosti obrade osobnih podataka u javnim tijelima u čiju nadležnost spadaju poslovi monetarnih i javnih financija, ljudskih prava i socijalne zaštite. Inspekcijskim nadzorima kod javnih tijela utvrđeno je da se obrada osobnih podataka vrši u skladu sa zakonima koji reguliraju obradu osobnih podataka u okviru njihove nadležnosti, dok se nedostaci koji su utvrđeni odnose na obveze propisane Zakonom.

Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine naloženo je da prekine obradu osobnih podataka u Evidenciji o žrtvama trgovine ljudima koju vrši bez pravne osnove. Na osnovu neposrednog opažanja inspektora, konstatirano je da ovo Ministarstvo u elektronskom obliku vodi Evidenciju o žrtvama trgovine ljudima, a kao pravnu osnovu za uspostavljanje predmetne evidencije odgovorna osoba navela je Pravilnik o zaštiti žrtava i svjedoka trgovine ljudima. Pravilnikom o zaštiti stranaca žrtava trgovine ljudima ("Službeni glasnik BiH" br, 90/08, u daljem tekstu: Pravilnik) nije propisana pravna osnova na osnovu kojeg bi ovo Ministarstvo moglo vršiti obradu osobnih podataka u Evidenciji o žrtvama trgovine ljudima. Naime, Pravilnik u članku 3. stavak (1) propisuje obveznu primjenu pravila povjerljivosti u cilju osiguranja zaštite privatnosti i identiteta žrtava trgovine, a stavak 2. istog članka propisuje da će Ministarstvo sigurnosti BiH uspostaviti evidencije osobnih podataka žrtava trgovine, usaglašene sa zakonima i drugim propisima o zaštiti osobnih podataka. Kako je na osnovu gore navedenog utvrđeno da ovo Ministarstvo bez pravne osnove vodi predmetnu evidenciju i vrši obradu osobnih podataka u istoj, proizilazi da na taj način postupa suprotno jednom od načela obrade osobnih podataka, odnosno, da osobne podatke ne obrađuje na pravičan i zakonit način. Načelo zakonitosti uopće pa i u ovom slučaju obrade osobnih podataka ne može biti zadovoljeno na osnovu programa, projekata, strategija i sl.

Najveći dio inspekcijskih nadzora izvršen je u privatnom sektoru, i to četiri banke, četiri mikrokreditne organizacije i dva osiguravajuća društva. Značajan nedostatak u svezi obrade osobnih podataka u privatnom sektoru je obrada osobnih podataka u većem opsegu od neophodnog za ispunjenje određene svrhe i obrada osobnih podataka u dužem vremenskom periodu od onog koji je neophodan za ispunjenje svrhe u koju su podaci prikupljeni. Također, veoma bitno je naglasiti da niti jedan od kontrolora kod kojih je izvršen redovan inspekcijski nadzor, nije ispunio obaveze propisane Zakonom. Stoga, Agencija planira u narednom periodu nastaviti započete aktivnosti kako bi se ostvario napredak u oblasti zaštite osobnih podataka, a što će biti predmet revizijskih inspekcijskih nadzora kod istih.

Prilikom inspekcijskog nadzora kod banaka, mikrokreditnih organizacija i osiguravajućih društava, ustanovljeno je da svi obrađuju osobne podatke na osnovu pismene suglasnosti nositelja osobnih podataka što je u skladu sa prirodom poslova koje obavljaju. Naime, fizičke osobe čiji podaci se obrađuju od strane navedenih subjekata stupaju u ugovorne odnose sa istim u skladu sa važećim propisima.

Izuzetak od navedenih je „LRC inženjering“ d.o.o. Sarajevo koji prema registriranoj djelatnosti vrši poslove obrade podataka, te izrade i upravljanja bazama podataka. U toku inspeksijskog nadzora utvrđeno je da je „LRC inženjering“ d.o.o. Sarajevo uspostavio i vodi Evidenciju „LRC baza podataka fizičkih i pravnih osoba o kreditnim i nekreditnim zaduženjima“ bez suglasnosti fizičke osobe. Obzirom da „LRC inženjering“ d.o.o. Sarajevo nije dokazao postojanje suglasnosti fizičkih osoba za obradu njihovih osobnih podataka, naloženo im je da prekinu obradu osobnih podataka bez suglasnosti nositelja osobnih podataka u Evidenciji „LRC bazi podataka fizičkih i pravnih osoba o kreditnim i nekreditnim zaduženjima“ ili pribavljanje suglasnosti nositelja osobnih podataka u cilju vođenja navedene zbirke. U svezi sa ovim nalogom inspektora Agencije, podnesena je žalba na Rješenje, a potom je pokrenut i upravni spor.

5.2.2. Revizijski inspeksijski nadzori

U skladu sa planovima rada izvršeni su revizijski inspeksijski nadzori kod sljedećih kontrolora:

- Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine,
- Ministarstvo inozemnih poslova Bosne i Hercegovine,
- Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine,
- Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine,
- Granična policija Bosne i Hercegovine,
- Državna agencija za istrage i zaštitu Bosne i Hercegovine,
- Služba za poslove sa strancima,
- Policija Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine,
- Vlada Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine – Javni registar, Pododjeljenje za osobne dokumente,
- Federalno ministarstvo unutarnjih poslova,
- Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Srpske,
- Ministarstvo unutarnjih poslova Unsko-sanske županije,
- Ministarstvo unutarnjih poslova Tuzlanske županije,
- Ministarstvo unutarnjih poslova Posavske županije,
- Ministarstvo unutarnjih poslova Zeničko-dobojske županije,
- Ministarstvo unutarnjih poslova Sarajevske županije,
- Ministarstvo unutarnjih poslova Srednjobosanskog županije,
- Ministarstvo unutarnjih poslova Županije 10,
- Ministarstvo unutarnjih poslova Zapadnohercegovačke županije,
- Ministarstvo unutarnjih poslova Hercegovačko-neretvanske županije,
- Ministarstvo unutarnjih poslova Bosansko-podrinjske županije.

Revizijskim inspeksijskim nadzorima utvrđeno je da je ostvaren značajan napredak u oblasti zaštite osobnih podataka u policijskom sektoru u Bosni i Hercegovini. Naime, Zakon o policijskim službenicima na svim nivoima vlasti, osim na državnom, propisuje obvezu donošenja propisa u cilju reguliranja načina obrade osobnih podataka u službenim evidencijama, što su policijska tijela izvršili. Nekolicina policijskih tijela su uspostavili i vodili službene evidencije u skladu sa donesenim propisom. Također, donesen je Zakon o policijskim službenicima Republike Srpske u skladu sa nalogom Agencije.

U pogledu obveza propisanih Zakonom može se konstatirati da je ostvaren napredak u smislu donošenja provedbenog propisa Zakona o zaštiti osobnih podataka i Plana sigurnosti osobnih podataka, poduzimanja aktivnosti na uspostavljanju Evidencije o zbirkama osobnih podataka, te davanja osobnih podataka korisnicima u skladu sa člankom 17. Zakona.

Nadalje, veoma bitno pitanje je davanje podataka iz kaznene evidencije. Nakon revizijskih inspeksijskih nadzora ustanovljeno je da je ranija praksa izdavanja uvjerenja građanima o kažnjavanju/nekažnjavanju u svrhu prijave na konkurs prekinuta, te se izdavanje uvjerenja vrši u skladu sa pravilnom primjenom Zakona o kaznenom postupku, odnosno Kaznenog zakona.

Među kontrolorima koji su u najvećoj mjeri ostvarili napredak u pogledu zaštite podataka u policijskom sektoru su Federalno ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Srpske i Ministarstvo unutarnjih poslova Kantona Sarajevo.

U pogledu ostalih javnih tijela kod kojih je izvršen revizijski inspeksijski nadzor, također, se može konstatirati da je ostvaren veliki napredak na polju zaštite osobnih podataka. Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine je donijelo propis u cilju reguliranja načina obrade osobnih podataka u službenim evidencijama iz članka 144. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, tako da javna tijela, koji u okviru svoje nadležnosti primjenjuju navedeni Zakon, vrše obradu osobnih podataka na zakonit način.

Također, inicirane su dopune drugih propisa u skladu s kojima se vrši obrada osobnih podataka, ali način obrade nije reguliran. U tom smislu, Agencija je naložila dopune tih zakona kao što je Zakon o sprječavanju i suzbijanju zlouporabe opojnih droga, Zakon o programu zaštite svjedoka u Bosni i Hercegovini, Zakon o policijskim službenicima na državnom nivou u smislu propisivanja obveze donošenja instrukcije o načinu obrade osobnih podataka u službenim evidencijama.

Obveze propisane Zakonom, također, su dobrim dijelom ispoštovane od strane javnih tijela kod kojih je izvršen revizijski inspeksijski nadzor. Od javnih tijela koja su ostvarila najveći napredak je Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine i Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine.

5.2.3. Izvanredni inspeksijski nadzori

Izvršena su četiri izvanredna inspeksijska nadzora od kojih dva u okviru postupka po prigovoru nositelja osobnih podataka i dva po službenoj dužnosti, i to kod sljedećih kontrolora:

- Financijska policija Federacije BiH,
- Županijsko tužilaštvo Hercegovačko-neretvanske županije,
- Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje,
- „ERC ZIPO“ d.o.o. Sarajevo.

Po prigovoru devet nositelja osobnih podataka zbog zlouporabe i nezakonitog objavljivanja osobnih podataka, Agencija je u okviru postupka po prigovoru, izvršila dva izvanredna inspeksijska nadzora u Financijskoj policiji Federacije BiH i Kantonalnom tužilaštvu Hercegovačko-neretvanske županije, te je doneseno jedno Mišljenje i dva Rješenja. Naime, izvanredni inspeksijski nadzor je izvršen radi utvrđivanja odgovornosti navedenih

kontrolora za objavljivanje, odnosno činjenje dostupnim Izvješća o počinjenom kaznenom djelu koji je sadržavao osobne podatke osumnjičenih, a koji je Financijska policija Federacije BiH podnijela Županijskom tužilaštvu Hercegovačko-neretvanske županije.

Mišljenje je dato podnositeljima prigovora jer nisu pronađeni dokazi na osnovu kojih bi se utvrdila odgovornost Financijske policije Federacije BiH ili Županijskog tužilaštva Hercegovačko-neretvanskog županije za zlouporabu i nezakonito objavljivanje osobnih podataka. Međutim, utvrđeni su nedostaci koji se odnose na neispunjavanje obveza propisanih Zakonom, te je Agencija Rješenjem prema navedenim kontrolorima naložila otklanjanje nedostataka.

Inspekcijskim nadzorima je utvrđeno da niti jedan od naprijed navedenih kontrolora kod kojih je izvršen vanredni inspekcijski nadzor, nije uspostavio institut revizijskog postupka kako bi se naknadno moglo utvrditi tko, kada, koje osobne podatke je obrađivao i na koji način.

Druga dva izvanredna inspekcijska nadzora izvršena su po službenoj dužnosti na osnovu saznanja o nezakonitoj obradi osobnih podataka dvije fizičke osobe, čiji su podaci iz matične evidencije aktivnih osiguranika neosnovano dati korisnicima. Individualna odgovornost za nezakonitu obradu osobnih podataka nije utvrđena, ali su utvrđeni nedostaci u pogledu ispunjavanja obveza propisanih u Zakonu, a što je Rješenjem naloženo da se otkloni. Jedna od obveza kontrolora je da se, između ostalog, uspostavi institut revizijskog postupka, dakle da se naknadno može utvrditi tko je kada i zbog čega obrađivao nečije osobne podatke.

Na osnovu naprijed navedenih slučajeva izvanrednog inspekcijskog nadzora, može se zaključiti da kontrolori koji obrađuju osobne podatke nisu upoznati sa odredbama i ne provode Zakon. Ispunjavanje obveza po Zakonu od strane istih, počinje tek nakon što Agencija svojim Rješenjem naloži otklanjanje tih nedostataka. Posljedica navedenog je nedovoljna afirmacija zaštite privatnosti općenito, što će Agencija u narednom periodu nastojati da ispravi.

5.2.4. Praćenje izvršenja naloženih upravnih mjera po svim izvršenim inspekcijskim nadzorima

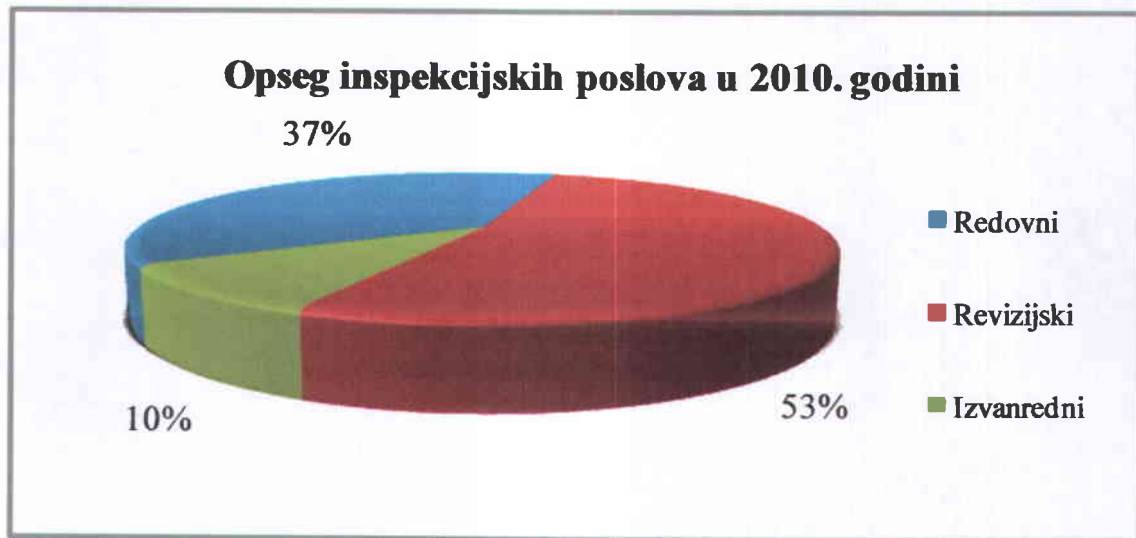
Održano je šesnaest sastanaka sa predstavnicima različitih kontrolora u svezi izvršavanja naloženih upravnih mjera, i to sa predstavnicima Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine (dva sastanka), Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine (tri sastanka), Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Državne agencije za istrage i zaštitu Bosne i Hercegovine, Federalnog Ministarstva unutarnjih poslova (dva sastanka), Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srpske, Ministarstva unutarnjih poslova Sarajevske županije (dva sastanka), Službe za poslove sa strancima, „Sarajevo osiguranje“ d.d. Sarajevo i „Jahorina osiguranje“ a.d. Pale.

U prosincu, nakon izvršenih revizijskih inspekcijskih nadzora, održan je jedan konsultativni sastanak sa predstavnicima svih kontrolora iz policijskog sektora.

Pripremljeno je šest akata kojim su data mišljenja na propise donesene u cilju izvršavanja naloženih upravnih mjera, a uglavnom se odnose na Instrukciju o načinu obrade osobnih podataka u evidencijama propisanim Zakonom o policijskim službenicima, propis s

ciljem provođenja Zakona o zaštiti osobnih podataka i Plan sigurnosti osobnih podataka, te uspostavljanje i vođenje Evidencije o zbirkama osobnih podataka. Kontrolori za koje su pripremljena mišljenja su: Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine (dva mišljenja), Ministarstvo inozemnih poslova Bosne i Hercegovine, Federalno Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo unutarnjih poslova Sarajevske županije, Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje.

Udovoljeno je osam zahtjeva kontrolora za produženje roka za izvršenje naloženih upravnih mjera.

Uporedni podaci

INSPEKCIJSKI POSLOVI		
	<i>2009. godina</i>	<i>2010. godina</i>
<i>Ukupno inspeksijskih nadzora</i>	21	40
<i>Redovni</i>	21	15
<i>Revizijski</i>	0	21
<i>Izvanredni</i>	0	4
<i>Žalbe na rješenja inspektora</i>	3	3

5.3. Prigovori

Drugi važan instrument rada Agencije jesu postupci po prigovorima. Svaka osoba ima pravo da podnese prigovor Agenciji kada sazna ili posumnja da su njegovi osobni podaci protuzakonito obrađivani. Činjenica da je u izvještajnom periodu podneseno dvadeset devet prigovora, govori o neupućenosti građana o zaštiti osobnih podataka kao prava na privatnost.

U skladu sa Pravilnikom o postupku po prigovoru nositelja podataka u Agenciji za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH” br. 51/09), u Agenciji je obrađeno dvadeset devet predmeta po prigovorima nositelja podataka.

Najveći broj prigovora se odnosio na zakonitost obrade jedinstvenog matičnog broja od strane javnih tijela i komunalnih poduzeća, zakonitost obrade osobnih podataka na službenim web stranicama kontrolora, zakonitost obrade osobnih podataka u kaznenoj i operativnoj evidenciji, zakonitost izdavanja izvoda iz matičnih knjiga, zakonitost obrade drugih osobnih podataka, te pravo na pristup osobnim podacima.

Naime, u jedanaest predmeta usvojeni su prigovori nositelja osobnih podataka i donesena su Rješenja kojima je naloženo blokiranje i brisanje jedinstvenog matičnog broja građana koji se neosnovano obrađuje, blokiranje i brisanje osobnih podataka objavljenih na službenoj internet stranici kontrolora. U predmetima u kojima je odlučivano po prigovoru nositelja osobnih podataka zbog izdavanja izvoda iz matičnih knjiga, obrade osobnih podataka u kaznenoj i operativnoj evidenciji, predmetni kontrolori upozoreni su da se uzdrže od nezakonite obrade osobnih podataka.

Rješenja koja se odnose na obradu jedinstvenog matičnog broja Agencija je donijela jer je u postupku utvrdila da predmetni kontrolori nemaju pravnu osnovu za obradu jedinstvenog matičnog broja u skladu sa člankom 18. stavak (2) Zakona o jedinstvenom matičnom broju, te da je ova obrada suprotna načelu pravičnosti i zakonitosti koji je propisan člankom 4. stavak (1) točka a) Zakona. Naime, Zakon o jedinstvenom matičnom broju donesen je u cilju provođenja odredbe Smjernice 95/46//EC Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u okviru obrade osobnih podataka, te slobodnom protoku tih podataka, u kojoj je u Odjeljku III. članka 8. točka 7. propisano „Države članice će odrediti uvjete pod kojim se nacionalni identifikacijski broj ili bilo koja druga identifikacijska oznaka opće primjene može obrađivati”. Kako je jedinstveni matični broj, nacionalni identifikacijski broj u Bosni i Hercegovini, njegovo korištenje je moguće samo u skladu sa člankom 18. Zakona o jedinstvenom matičnom broju.

Jedinstveni matični broj je osobni podatak koji ne spada u posebnu kategoriju osobnih podataka, ali u odnosu na druge osobne podatke ima poseban značaj, jer se na osnovu njega mogu saznati druge informacije o fizičkoj osobi. Neprihvatljiva je praksa da javna tijela proizvoljno predviđaju korištenje jedinstvenog matičnog broja, što je prije svega protuzakonito.

Prihvaćen je prigovor podnesen protiv Ministarstva unutarnjih poslova Sarajevske županije zbog protuzakonite obrade osobnih podataka iz policijskih operativnih evidencija. Naime, operativni podaci protuzakonito su dati u postupku sigurnosne provjere po Zakonu o zaštiti tajnih podataka. Osim toga, u postupku je utvrđena i neažurnost u vođenju operativne evidencije. Činjenica da se neka osoba vodi u operativnoj policijskoj evidenciji ne može imati nikakve formalno-pravne štetne posljedice po tu osobu. Uspostavljanju boljih standarda i

procedura u postupcima sigurnosnih provjera, svakako bi se trebalo više zainteresirati Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine. Nadležne institucije imaju pravo da obrađuju osobne podatke, ali na način kako je to propisano zakonom. Ista stvar je i kod prikupljanja osobnih podataka o podnesenim kaznenim prijavama, odnosno izvješćima o počinjenim kaznenim djelima, o svim stegovnim postupcima, o izrečenim kaznama zatvora u trajanju od tri mjeseca i slično, što je bez ikakvog značaja za sigurnosnu provjeru.

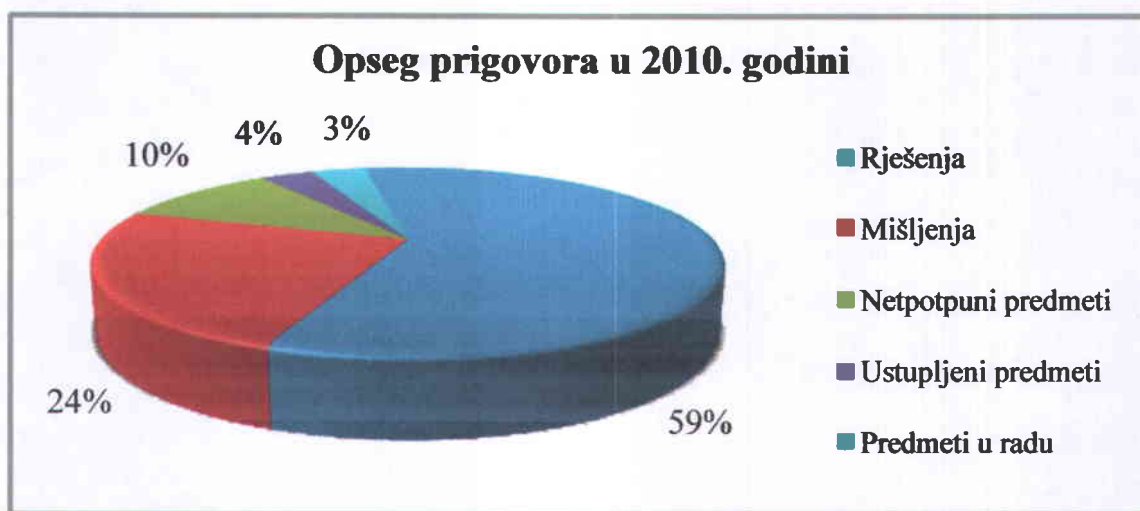
Prigovori nositelja osobnih podataka koji se odnose na objavljivanje spiskova s osobnim podacima korisnika određenih prava na službenoj internet stranici, podneseni su protiv Ministarstva za boračka pitanja Sarajevske županije, Općine Novo Sarajevo, Saveza računovođa Federacije BiH. Radi se o dokumentima kao što su spisak korisnika invalidnina i naknada i spisak dobitnika ratnih vojnih priznanja, po županijama u FBiH, odnosno općinama u županijama i sl. Spiskovi sadrže osobne podatke korisnika naprijed navedenih prava, i to: prezime, ime oca, ime, datum rođenja, vrsta primanja, odnosno pravnu osnovu primanja, kategorija primanja, broj rješenja i datum. Relevantnim zakonima nije propisana obrada osobnih podataka korisnika invalidnina i naknada ili dobitnika ratnih vojnih priznanja, na način da se njihovi osobni podaci učine dostupnim javnosti na ovakav način. Ovdje se radi o proceduralnoj transparentnosti o kojoj smo više govorili u dijelu koji se odnosi na obradu osobnih podataka u upravnim postupcima.

U tri slučaja predmet prigovora je bilo objavljivanje osobnih podataka sadržanih u optužnicama na službenim internet stranicama pravosudnih tijela u Bosni i Hercegovini, te je Agencija donijela rješenja kojima je naložila blokiranje i brisanje objavljenih osobnih podataka. Naime, prigovori su podneseni protiv Suda Bosne i Hercegovine, Tužilaštva Bosne i Hercegovine i Tužilaštva Zeničko-dobojske županije, zbog objavljivanja optužnica i presuda sa osobnim podacima. U protekloj godini, jedna od najznačajnijih aktivnosti u oblasti prigovora je provođenje postupka po prigovoru u svezi sa objavljivanjem optužnica i presuda na službenim internet stranicama tužilaštava i suda. Naime, objavljivanje optužnica i presuda sa osobnim podacima na službenim internet stranicama tužilaštava i suda, predstavlja zadiranje u privatnost istih i suprotno je načelu pravičnosti i zakonitosti obrade osobnih podataka. U skladu sa tim načelom, Zakoni o kaznenom postupku u Bosni i Hercegovini predstavljaju pravni osnov za obradu osobnih podataka u svrhu kaznenog procesuiranja osoba. Zakoni o kaznenom postupku definiraju legitimni cilj države u pogledu obrade osobnih podataka, na koji način se postiže proporcionalnost između javnog interesa da se procesuiraju osumnjičene i optužene osobe i prava optuženih da zaštite privatni i osobni život. Ovim zakonima utvrđena je neophodnost obrade osobnih podataka koja ne uključuje objavljivanje istih na službenim internet stranicama sudova i tužilaštava. Navedeni kontrolori objavljivanje optužnica sa osobnim podacima pravdali su načelom transparentnosti. Taj razlog ne može biti prihvaćen jer nije u skladu sa načelom neophodnosti i ne implicira širu društvenu potrebu za ovim načinom obrade osobnih podataka, a naročito ako nije proporcionalan legitimnom cilju koji je van svake sumnje određen zakonima o kaznenom postupku. U kontekstu članka 8. Europske Konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama koji se poziva na ravnotežu između prava pojedinca i javnog interesa, naglašava se značaj vladavine zakona u demokratskom društvu, a posebno sprječavanja proizvoljnog miješanja u prava iz Konvencije. Ista praksa je prihvaćena i u drugim europskim zemljama koje imaju dužu tradiciju u poštivanju prava na privatnost pojedinaca u pogledu objavljivanja osobnih podataka sadržanih u optužnicama. Tužilaštvo BiH je ispoštovalo nalog Agencije i uklonilo optužnice sa internet stranice. Međutim, Sud BiH još uvijek nije uskladio internet stranicu sa mišljenjem Agencije na način da ukloni presude ili da, u skladu sa standardima, izvrši anonimizaciju istih.

Protiv šest kontrolora podneseni su prigovori nositelja osobnih podataka koji su odbijeni kao neosnovani. Kontrolori protiv kojih su podneseni prigovori su Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta Posavske županije, Ministarstvo unutarnjih poslova Unsko-sanske županije – Policijska stanica Velika Kladuša, JP „Elektroprivreda BiH“ - Zavisno društvo Rudnik mrkog uglja Kakanj d.o.o., Općinski sud u Zenici, JU MSŠ Doboju Istok i Ministarstvo inozemnih poslova Bosne i Hercegovine. U provedenim postupcima utvrđeno je da kontrolori obrađuju osobne podatke u skladu sa zakonom kojim je utvrđena njihova nadležnost, čime je ispoštovano načelo pravičnosti i zakonitosti propisano člankom 4. stavak (1) točka a) Zakona.

U sedam predmeta po prigovoru nositelja podataka Agencija je dala mišljenja. Po ocjeni Agencije radilo se o predmetima u kojima je svrsishodnije bilo iznijeti mišljenje u svezi sa obradom osobnih podataka. Kontrolori protiv kojih su podneseni prigovori na koje je Agencija dala mišljenje su Okružni sud i tužilaštvo u Doboju (dva mišljenja), Sud Bosne i Hercegovine, Financijska policija FBiH (dva mišljenja), te dva mišljenja po prigovorima u kojima nije bio naveden kontrolor.

U četiri predmeta Agencija je od podnositelja prigovora zatražila dopunu prigovora zbog formalnih nedostataka u prigovoru. Radilo se o nedostacima koji su sprječavali daljnje postupanje po prigovoru. Naime, u dva predmeta nije naveden kontrolor osobnih podataka protiv kojeg se podnosi prigovor, a u jednom predmetu nije dostavljena ovlast za zastupanje nositelja podataka. U tri predmeta podnositelji prigovora nisu dopunili prigovor u ostavljenom roku, čime se smatra da su odustali od istog. U jednom predmetu po zahtjevu za dopunu prigovora, prigovor je dopunjen i predmet je u postupku rješavanja.

Uporedni podaci

PRIGOVORI	
<i>2009. godina</i>	<i>2010. godina</i>

<i>Ukupno prigovora</i>	7	29
<i>Rješenja</i>	7	17
<i>Mišljenja</i>	0	7
<i>Ustupljeni predmeti</i>	0	1
<i>Nepotpuni predmeti</i>	0	3
<i>Predmeti u radu</i>	0	1

5.4. Postupci Agencije po službenoj dužnosti

Bilo kakvo saznanje da je došlo do protuzakonite obrade osobnih podataka za Agenciju predstavlja obvezu da po službenoj dužnosti pokrene postupak. S tim u svezi u periodu izvješćivanja, Agencija je pokrenula i provela šest postupaka po službenoj dužnosti u kojima je utvrđivala zakonitost obrade osobnih podataka. Kontrola je obavljena kod sljedećih kontrolora:

- Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata,
- Tužilaštvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- MH „Elektroprivreda“ MP a.d. Trebinje,
- Državna agencija za istrage i zaštitu Bosne i Hercegovine,
- Javno komunalno preduzeće „Komunalac“ Tuzla,
- Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine.

Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata je na službenoj internet stranici, objavilo Spisak korisnika invalidnina i naknada i Spisak dobitnika ratnih vojnih priznanja, po županijama u FBiH, odnosno općinama u županijama, a koji su sadržavali osobne podatke korisnika određenih prava. Objavljivanjem osobnih podataka korisnika prava na invalidninu i naknadu i dobitnika ratnih vojnih priznanja, Ministarstvo je vršilo obradu osobnih podataka suprotnu načelu pravičnosti i zakonitosti, zbog čega je Agencija donijela Rješenje kojim nalaže blokiranje i brisanje navedenih spiskova sa službene internet stranice.

U postupku po službenoj dužnosti protiv Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, doneseno je Rješenje kojim se Tužilaštvu nalaže blokiranje i brisanje osobnih podataka sadržanim u optužnicama objavljenim na službenoj internet stranici. O zakonitosti objavljivanja optužnica na internet stranicama tužilaštava govorili smo pod točkom „prigovori“.

Prikupljanje preslika osobnih karata i obrada osobnih podataka bez pravnog osnova bilo je predmet svih postupaka po službenoj dužnosti provedenih kod MH „Elektroprivreda“ MP a.d. Trebinje i Agencije za državnu službu Bosne i Hercegovine. Naime, Agencija je rješenjem zabranila MH „Elektroprivreda“ MP a.d. Trebinje da zahtjeva od krajnjih kupaca svojih usluga, prilaganje preslike osobne karte u svrhu identifikacije prilikom podnošenja

zahtjeva za izdavanje elektroenergetske suglasnosti ili zaključivanja ugovora o snabdijevanju električnom energijom. Shodno načelu pravičnosti i zakonitosti, da bi kontrolor mogao zahtjevati, odnosno koristiti presliku osobne karte, onda njegovo pravo, odnosno obveza, da koristi presliku osobne karte, mora biti propisana zakonom ili propisom donesenim na osnovu zakona.

Člankom 16. Općih uvjeta utvrđeno je da istim nije propisano da je prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje elektroenergetske suglasnosti za objekte krajnjeg kupca iz kategorije domaćinstva, potrebno priložiti presliku osobne karte krajnjeg kupca, te je pogrešno izveden zaključak da se identificiranje podnosioca zahtjeva može izvršiti samo na osnovu osobne karte, odnosno preslike osobne karte. Svi neophodni podaci o krajnjem kupcu, podnosiocu zahtjeva i ugovornoj strani, mogu se utvrditi uvidom u osobnu kartu nositelja podataka, čime bi se ispunila svrha identificiranja bez uzimanja preslike osobne karte. Identificiranje krajnjeg kupca u smislu prethodnih stavova može biti izvršena i na način da se od strane osobe koja prima zahtjev izvrši uvid u osobnu kartu i upoređivanjem podataka navedenih u zahtjevu sa istim podacima sadržanim u osobnoj karti, te evidentiranjem na zahtjevu broja osobne karte i tijela koji je istu izdao. Obveza kontrolora "da obrađuje osobne podatke samo u mjeri i opsegu koji je neophodan da bi se ispunila određena svrha", znači da kontrolor prikuplja opseg podataka koji je određen zakonom ili propisom donesenim na osnovu zakona a ukoliko isto nije propisano onda poštovanje ovog načela znači prikupljanje podataka u minimalnom opsegu koji je neophodan da bi se ispunila određena svrha.

Uzimanjem preslike osobne karte krajnjih kupaca krši se navedeno načelo jer se svrha identificiranja istih može postići na način da se osobni podaci krajnjih kupaca obrađuju u znatno manjoj mjeri i opsegu tako da umjesto zahtjevanja preslike osobne karte izvrši uvid u osobnu kartu. Uzimanjem preslika osobnih karata od krajnjih kupaca u svrhu identificiranja istih obrađuju se osobni podaci u većoj mjeri i opsegu nego što je to propisano člankom 16. Općih uvjeta, jer se na taj način trajno dokumentiraju svi podaci koji se nalaze na osobnoj karti (fotografija, JMB...), koji nisu neophodni za identificiranje podnosioca zahtjeva. Prikupljanjem preslika osobnih karata, u smislu zaštite prava na privatnost, znatno se prevazilazi granica potrebnog identificiranja i stvara neopravdan rizik od zlouporabe osobnih podataka.

Pravni osnov za predmetnu obradu osobnih podataka ne može biti Zakon o obligacionim odnosima, jer je to opći propis koji između ostalog propisuje zaključenje ugovora, kada se smatra da je ugovor zaključen, te mane volje, među kojima je i zabluda. Postojanje zablude je osnova zbog koje se može tražiti poništenje ugovora ako je to bitna zabluda, ali se nastanak iste ne može izbjeći kršenjem drugog zakonskog propisa. U svakom slučaju, zakonom i propisom donesenim na osnovu zakona, nije propisano da je krajnji kupac dužan priložiti presliku osobne karte u svrhu izdavanja elektroenergetske suglasnosti ili zaključenja ugovora o snabdijevanju. Iz navedenog proizilazi, da se preslika osobne karte može tražiti odnosno koristiti samo ako je to propisano zakonom kojim se normira određena oblast ili djelatnost.

Zbog objavljivanja listi i spiskova koji sadrže osobne podatke kandidata za unaprjeđenje ili izbor policijskih službenika, objavljenih na internet stranici Državne agencije za istrage i zaštitu, Agencija je rješenjem naložila blokiranje i brisanje osobnih podataka kandidata za unaprjeđenje ili izbor policijskih službenika, objavljenih na službenoj internet stranici. Jedan od osnovnih načela zaštite osobnih podataka *opsega i mjere* znači da kontrolor

prikuplja opseg podataka koji je određen zakonom ili propisom donesenim na osnovu zakona a ukoliko isto nije propisano onda poštivanje ovog načela znači prikupljanje podataka u minimalnom opsegu koji je neophodan da bi se ispunila određena svrha. Državna agencija za istrage i zaštitu u toku postupka kroz svoje očitovanje i pozivanje na postojeću zakonsku regulativu nije dokazala zakonitost postupanja prilikom javne objave osobnih podataka kandidata na svojoj internet stranici kao ni da objavljeni podaci predstavljaju potrebni minimum neophodan za ispunjenje svrhe. Navedena obrada je suprotna i načelu da je kontrolor obavezan da obrađuje osobne podatke *samo u vremenskom periodu* koji je neophodan da bi se ispunila svrha za koju su podaci prikupljeni te da osobne podatke čuva u obliku koji dozvoljava da se nosioci podataka *identificiraju* ne duže no što je to potrebno za svrhu u koju se podaci prikupljaju ili dalje obrađuju. Uvidom u objavljene spiskove na internet stranici Državne agencije za istrage i zaštitu, utvrđeno je da je konačni spisak nominovanih kandidata po organizatornim jedinicama za zapošljavanje policijskih službenika u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu od 15.05.2009. godine bio dostupan putem interneta dana 27.10.2010. godine. Državna agencija za istrage i zaštitu je javnim objavljivanjem osobnih podataka kandidata omogućila nesmetan pristup i učinila ih dostupnim široj javnosti te na taj način omogućila eventualnu zlouporabu istih, suprotno zakonima i podzakonskim propisima.

Agenciji za državnu službu Bosne i Hercegovine je zabranjeno da obrađuje osobne podatke zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine kroz Informacioni sistem za upravljanje ljudskim resursima u institucijama Bosne i Hercegovine BH-HRMIS, na koji način bi se osnovala jedna integralna baza podataka u koju bi se pohranjivali podaci o državnim službenicima i zaposlenicima institucija Bosne i Hercegovine. Također, naloženo je i uništavanje prikupljenih podataka. Navedeno je naloženo prije svega zbog nepostojanja pravnog osnova za obradu osobnih podataka na navedeni način. Osim toga predmetna obrada je u suprotnosti sa drugim načelima obrade osobnih podataka kao što je svrha, opseg i sl.. Naime, predviđeno je da se prikupljaju podaci kao što je religija, vojna specijalnost, vojno zvanje, članstvo u sindikatima, bolovanje, dijagnoza i sl. Ovaj predmet ima dodatnu zabrinjavajuću dimenziju koja se očituje kroz činjenicu da su u uspostavljanju predmetne baze učestvovala sve ili skoro sve institucije Bosne i Hercegovine, a finansijsku podršku dala je Europska komisija. Prva i osnovna stvar koju treba riješiti kod bilo koje aktivnosti javnih tijela, pa tako i obrade osobnih podataka, jeste pitanje pravne osnove.

Javnom komunalnom poduzeću „Komunalac“ Tuzla naloženo je blokiranje i brisanje osobnog podatka – jedinstvenog matičnog broja korisnika usluga, u svrhu zaključivanja ugovora o pružanju usluga odvoza i deponiranja smeća putem službene internet stranice. U provedenom postupku je utvrđeno da zakoni (Zakon o komunalnim djelatnostima i Zakon o obligacionim odnosima) ne propisuju jedinstveni matični broj kao bitni element neophodan za zaključenje ugovora te je njegovo prikupljanje u ovu svrhu protuzakonito s jedne strane, a njegovo objavljivanje putem službene internet stranice, s druge strane, također, predstavlja obradu istog suprotno načelu pravičnosti i zakonitosti.

Uporedni podaci

POSTUPCI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI		
	2009. godina	2010. godina
Ukupno postupaka po službenoj dužnosti	3	6

5.5. Upravni sporovi

Protiv konačnih rješenja Agencije, pokrenuto je pet upravnih sporova, i to tri od strane kontrolora, jedan od strane nositelja osobnih podataka i jedan od strane zainteresirane osobe.

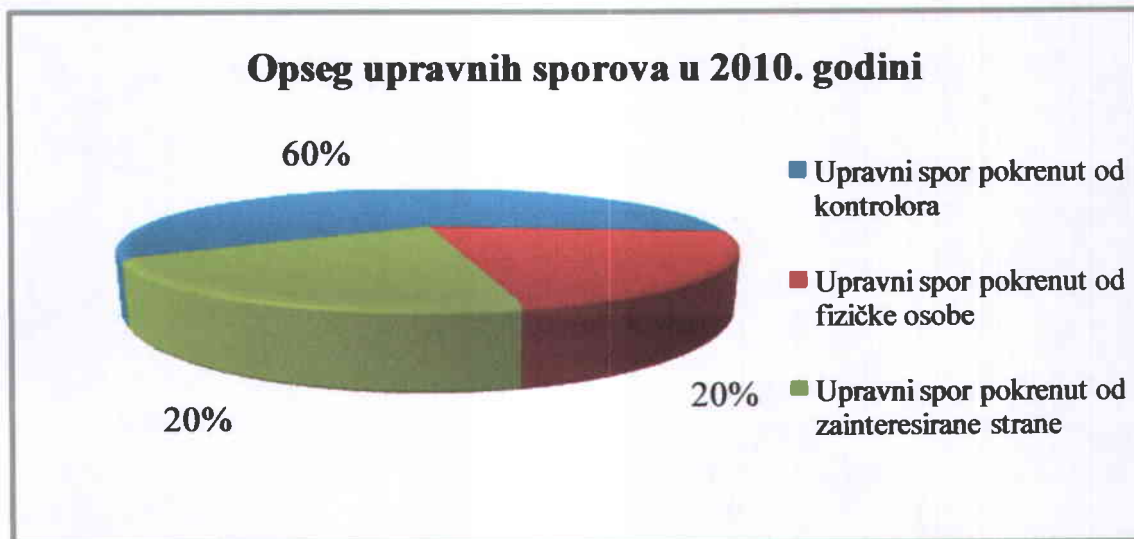
Kontrolori koji su pokrenuli upravni spor protiv konačnih rješenja Agencije su „LRC“ inženjering d.o.o. Sarajevo (dva upravna spora) i Općina Maglaj.

„LRC“ inženjering d.o.o. Sarajevo je pokrenuo upravni spor protiv rješenja Agencije kojim je naloženo da prekine obradu osobnih podataka u Evidenciji LRC bazi podataka fizičkih i pravnih osoba o kreditnim i nekreditnim zaduženjima koje obrađuje bez suglasnosti nositelja osobnih podataka i iste uništi ili da pribavi suglasnosti nositelja osobnih podataka u cilju vođenja predmetne evidencije, te da davanje osobnih podataka korisnicima vrši u skladu sa člankom 17. Zakona. Drugi upravni spor od strane „LRC“ inženjering d.o.o. Sarajevo, pokrenut je protiv rješenja Agencije kojim je kao neosnovan odbijen zahtjev za odgodu izvršenja naprijed navedenog rješenja. U ovom upravnom sporu Sud Bosne i Hercegovine je donio presudu kojom se odbija tužba „LRC“ inženjering d.o.o. Sarajevo.

Treći upravni spor pokrenula je Općina Maglaj protiv rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor nositelja osobnih podataka u pogledu nezakonitog izdavanja izvoda iz

matičnih knjiga od strane Općine Maglaj. Protiv navedenog rješenja Agencije, pokrenut je upravni spor i od strane zainteresirane osobe u istoj pravnoj stvari.

Fizička osoba pokrenula je upravni spor protiv rješenja Agencije kojim je njegov prigovor podnesen protiv predsjednika školskog odbora O.Š. "Mladen Stojanović"- Ljubija, općina Prijedor, zbog neovlaštenog pristupa, protuzakinitog preuzimanja, umnožavanja i distribuiranja osobne dokumentacije, odbijen kao neosnovan.

Uporedni podaci

UPRAVNI SPOROVI		
	<i>2009. godina</i>	<i>2010. godina</i>
<i>Ukupno sudskih sporova</i>	3	5
<i>Upravni spor pokrenut od kontrolora</i>	2	3
<i>Upravni spor pokrenut od fizičke osobe</i>	1	1
<i>Upravni spor pokrenut od zainteresirane osobe</i>	0	1

5.6. Mišljenja

Obradeno je osamdeset devet predmeta po zahtjevima za davanje mišljenja od strane javnih tijela, te pravnih i fizičkih osoba, od čega je javnim tijelima dato četrdeset sedam stručnih mišljenja, pravnim osobama četrnaest stručnih mišljenja i fizičkim osobama dvadeset osam stručnih mišljenja u svezi sa zaštitom osobnih podataka.

Najveći broj mišljenja, Agencija je dala u svezi sa sljedećim pitanjima obrade osobnih podataka:

- Pojam osobnog podatka,
- Pravna osnova za obradu osobnih podataka,
- Davanje osobnih podataka korisniku i prijenos osobnih podataka u inozemstvo,
- Obrada jedinstvenog matičnog broja,
- Obrada osobnih podataka u znanstvene, statističke i markentiške svrhe,
- Obrada osobnih podataka u izvršnom i kaznenom postupku,
- Obrada osobnih podataka u kaznenoj evidenciji i traženje uvjerenja o nekažnjavanju,
- Korištenje preslike osobnih dokumenata (osobne karte, putovnice i prijave prebivališta / boravišta),
- Obrada biometrijskih podataka kao posebne kategorije osobnih podataka,
- Obrada osobnih podataka video nadzorom i video kontrolom,
- Objavljivanje osobnih podataka na službenim web stranicama.

Zakon je propisao osnovna načela obrade osobnih podataka koje moraju poštivati svi kontrolori koji obrađuju osobne podatke. S tim u svezi, potrebno je naglasiti da kontrolori često zahtijevaju od građana da im dostave presliku osobne karte, putne isprave ili prijavu prebivališta/boravišta u različite svrhe. Međutim, uvjeti obrade osobnih podataka korištenjem osobne karte, putne isprave ili prijave prebivališta/boravišta propisani su Zakonom o osobnoj karti, Zakonom o putnim ispravama i Zakonom o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine. Tako da je svaka obrada osobnih podataka prikupljanjem preslike osobnih dokumenata suprotna načelima koja su utvrđena Zakonom o zaštiti osobnih podataka, odnosno, načelu obrade osobnih podataka na pravičan i zakonit način, te obradi osobnih podataka samo u mjeri i opsegu koji je neophodan da bi se ispunila određena svrha.

Kada je u pitanju davanje mišljenja u pogledu pravnog osnova za obradu osobnih podataka javnim tijelima, uočen je nedostatak nepostojanja propisa koji predstavljaju pravni osnov za obradu osobnih podataka. Naime, javna tijela se vrlo često pozivaju na odluke Vijeća ministara BiH ili na opće odredbe zakona kao što je Zakon o upravi. Agencija je u svojim mišljenjima isticala da opće odredbe ne mogu biti pravna osnova za obradu osobnih podataka, te da samo konkretne odredbe materijalnih zakona mogu predstavljati valjan pravni temelj za obradu osobnih podataka, u smislu načela pravičnosti i zakonitosti. O kakvom se odnosu i stanju radi govori činjenica da se pojedini pozivaju i na Ustav Bosne i Hercegovine.

Ovom prilikom podsjećamo da je u tom cilju u proteklom periodu Agencija poduzela aktivnosti u skladu sa svojom nadležnošću za prevazilaženje ovog problema. U 2009. godini Agencija je Vijeću ministara BiH podnijela prijedlog inicijative za dopunu članka 31. Poslovnika o radu Vijeća ministara BiH, koji je imao za cilj propisivanje obveznog pribavljanja mišljenja Agencije u pripremi prijedloga zakona i drugih propisa, jer je Zakonom o zaštiti osobnih podataka propisana nadležnost Agencije za davanje mišljenja na prijedloge zakona i staranje o ispunjavanju kriterijuma o zaštiti osobnih podataka koji proističu iz međunarodnih propisa za Bosnu i Hercegovinu. Također, obezbijedio bi se i sustavno ispunjenje jedne od poduzetih obveza BiH iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju a koji se tiču zaštite osobnih podataka.

Da sadašnje rješenje nije dobro govore i dva negativna mišljenja na odluke koje je donijelo Vijeće ministara BiH. Radi se o odlukama kojima je propisana obrada osobnih podataka na način da se vrši objava liste korisnika prava na naknadu za prijevoz na posao i

prijevoz s posla na oglasnim pločama i internet stranicama institucija BiH kao i objavljivanjem rješenja o isplati novčane nagrade sa osobnim podacima korisnika na oglasnoj ploči i internet stranici institucije.

Naime, Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH, propisano je načelo transparentnosti. U smislu ovog načela, pripadajuća osnovna plaća za svako pojedino radno mjesto mora biti objavljena u "Službenom glasniku BiH". Pod ovim se načelom, također, podrazumijeva težnja reforme politike plaća u javnom sektoru da osnovna plaća i nagrade obuhvataju što je moguće veći postotak ukupnih primanja zaposlenika. Iz navedenog proizilazi, da Zakon pod načelom transparentnosti podrazumijeva potrebu određivanja visine plaće, toplog obroka, regresa i drugih naknada i nagrada koje imaju uposleni u institucijama BiH, te u tu svrhu su doneseni i podzakonski akti kojima se detaljnije definiraju navedena prava. Međutim, Zakon pod načelom transparentnosti ne podrazumijeva objavljivanje osobnih podataka koji su u neposrednoj svezi sa određenim primanjima po osnovu gore navedenih prava. Naime, sa aspekta zaštite osobnih podataka, Zakon ne sadrži pravnu osnovu za objavljivanje osobnih primanja po osnovu rada u institucijama BiH, odnosno nije propisao obradu osobnih podataka na navedeni način a u svrhu ostvarivanja načela transparentnosti.

Nadalje, člankom 15. Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine, propisano je, „Osobni podaci zaposlenih ne mogu se prikupljati, obrađivati, koristiti ili dostavljati trećim osobama, osim ako je to određeno zakonom ili ako je to potrebno radi ostvarivanja prava i obveza iz radnog odnosa“. Shodno navedenom, da bi se mogla vršiti obrada osobnih podataka na način da se objave osobni podaci korisnika novčane naknade, na oglasnim pločama i internet stranicama institucija Bosne i Hercegovine, nužno je da zakon propiše navedenu obvezu, a ne propis niže pravne snage od zakona. S druge strane, u konkretnom slučaju, takva zakonska odredba bila bi u suprotnosti sa Europskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama. Također, obrada osobnih podataka na gore navedeni način nije potrebna radi ostvarivanja prava i obveza iz radnog odnosa.

Zakon o plaćama u institucijama BiH daje ovlaštenje i obvezu Vijeću ministara BiH da podzakonskim aktom propiše okvirne kriterijume za dodjelu novčane nagrade, a da rukovoditelji institucija BiH donesu unutarnji akt kojim će pobliže propisati kriterijume, mjerila učinka i postupak ostvarivanja novčane nagrade. Shodno navedenom, zakonodavac nije ostavio mogućnost da se ovim podzakonskim aktom propiše obrada osobnih podataka na način da se objave osobni podaci korisnika novčane nagrade na oglasnim pločama i internet stranicama u svrhu ostvarivanja navedenog prava. Međutim, u skladu sa ovim Zakonom rukovoditelj institucije BiH može unutarnjim aktom pobliže urediti kriterijume, mjerila učinka i postupak ostvarivanja novčane nagrade, te može propisati da se rješenje o novčanoj nagradi objavljuje na oglasnoj ploči institucije BiH u svrhu motiviranja zaposlenih, što je i osnovni cilj novčane nagrade. Naime, objavljivanje rješenja o novčanoj nagradi na oglasnoj ploči institucije BiH, ne bi bilo suprotno Zakonu, a predstavljalo bi provođenje načela pravičnosti, jer to može da utiče na motivaciju drugih zaposlenih da postižu bolje rezultate u svome radu, u cilju dobijanja novčane nagrade. Ovim bi se na adekvatan način uskladili javni interes i zaštita prava na privatnost u pogledu obrade osobnih podataka.

Ista je stvar i u svezi objavljivanja na internet stranici institucija „Liste korisnika prava na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz s posla“, što nije u skladu sa člankom 41. stavak (2). Zakona, kojim je propisano, „Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, podzakonskim aktom pobliže urediti pravo na ostvarivanje

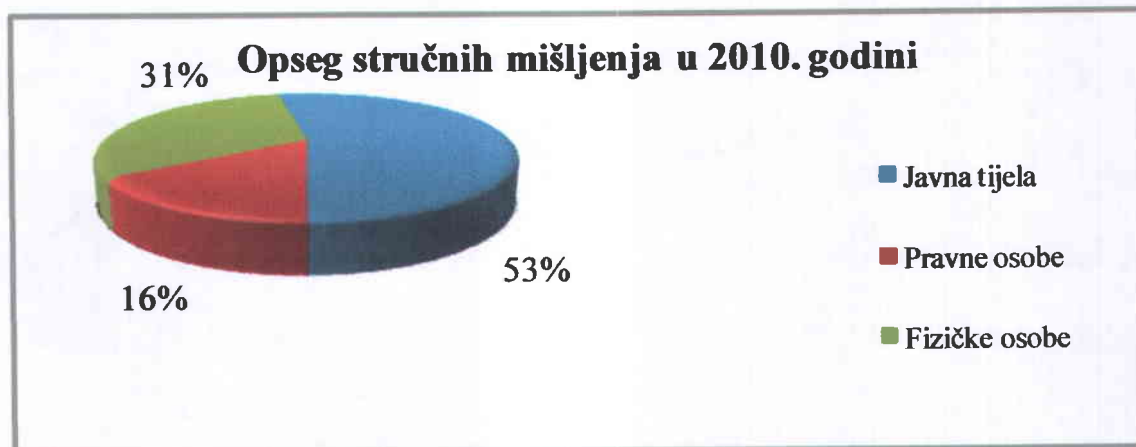
naknada za prijevoz na posao i prijevoz s posla u institucijama Bosne i Hercegovine“. Naime, Zakon je propisao da će se podzakonskim aktom pobliže urediti pravo na ostvarivanje naknada za prijevoz na posao i prijevoz s posla u institucijama BiH. Međutim, Zakon nije ostavio mogućnost da se podzakonskim aktom propiše obrada osobnih podataka na način da se objave osobni podaci korisnika na oglasnim pločama i internet stranicama u svrhu ostvarivanja navedenog prava. U stvari, zakonska norma da se podzakonskim aktom regulira pravo na ostvarivanje naknade za prijevoz na posao i prijevoz s posla je osnova i svrha za obradu osobnih podataka koji se vrše u postupku ostvarivanja tog prava, te za isto nije potrebno objavljivanje liste korisnika prava niti na oglasnim pločama niti na internet stranicama institucije. U svezi sa navedenim, obrada osobnih podataka na način da se objavljuju liste korisnika prava na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz s posla na oglasnim pločama i internet stranicama institucija BiH, nije u skladu sa jednim od osnovnih načela Zakona o zaštiti osobnih podataka, kojim je propisano da je kontrolor obavezan da osobne podatke obrađuje samo u mjeri i opsegu koji je neophodan za ispunjenje određene svrhe.

Zakonita transparentnost i javnost rada institucija BiH prema široj javnosti u svezi sa navedenim podacima, može se ostvariti na osnovu Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini. Naime, u slučaju zahtjeva fizičke ili pravne osobe za pristup navedenim informacijama, nadležno javno tijelo koje ima kontrolu nad traženim informacijama dužno je da provede postupak u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, te donese odluku o dostavljanju ili ne dostavljanju traženih informacija.

Podsjećamo da je člankom 8. Europske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, koja se direktno primjenjuje u Bosni i Hercegovini i ima snagu iznad bilo kojeg domaćeg zakona, propisano pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života. U stavku (2) istog članka propisano je „Javna vlast se ne miješa u uživanje ovog prava, osim ako je takvo miješanje predviđeno zakonom, i ako je to nužna mjera u demokratskom društvu, u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti i dobrobiti zemlje, sprječavanja nereda ili sprječavanje zločina, zaštite zdravlja i morala, ili zaštite prava i sloboda drugih“. Navedena odredba je imperativna, te predviđa da se javna vlast može miješati u uživanje ovoga prava samo ako je to predviđeno zakonom i ako je to nužna mjera u demokratskom društvu. Shodno navedenom, da bi javna vlast mogla obrađivati osobne podatke, koji se smatraju kao ključ zaštite prava na privatnost, potrebno je da je takvo ovlaštenje propisano zakonom, a ne propisom niže pravne snage i da je to nužna mjera u demokratskom društvu.

S tim u svezi Agencija je predložila Vijeću ministara BiH da uskladi predmetne odluke na naprijed navedeni način.

Institut mišljenja, u ne malom broju slučajeva, se zlouporabljava od strane javnih tijela na način da isti i prije nego što se upuste u rješavanje određenih stvari, u svezi obrade i zaštite osobnih podataka, traže mišljenje od Agencije. Zahtjevi za mišljenje idu u smislu da li taj kontrolor može dati osobne podatke koje obrađuje, što je svakako za Agenciju neprihvatljivo iz prostog razloga jer je isto nespojivo sa njenom nadležnošću.

Uporedni podaci

STRUČNA MIŠLJENJA		
	2009. godina	2010. godina
Ukupno stručnih mišljenja	22	89
Javnim tijelima	14	47
Pravnim osobama	6	14
Fizičkim osobama	2	28

5.7 Središnji registar

Na osnovu članka 14. Zakona, Središnji registar predstavlja elektroničku evidenciju osnovnih podataka o zbirkama koje vode kontrolori i ima za cilj da nositelje podataka informira koje osobne podatke kontrolori mogu prikupljati i na drugi način obrađivati. Ove informacije Agencija objedinjava i objavljuje, na koji način i nastaje Središnji registar. U protekloj godini, uz pomoć kolega iz Saveznog ureda za zaštitu osobnih podataka Saksonije, SR Njemačka, uspostavljen je Središnji registar i testiran rad istog.

Provedene su još sljedeće aktivnosti:

- Pripremljen materijal, jezičke datoteke potrebne za funkcioniranje Središnjeg registra za bosanski, srpski i hrvatski jezik,
- Obavljeni razgovori sa Internet servis provider-om i izvršene potrebne aktivnosti za hostiranje baze Središnjeg registra.

Windows Internet Explorer
 http://adp.gov.ba/gv/index.php?searchphrase=&areas[]=&all_fields=&mark_results=1&options=com_repor&task=search&controller=systems&vie...
 EUR-Lex Suggested Sites Get More Add-ons
 Page Safely

Agencija za zaštitu ličnih / osobnih podataka u Bosni i Hercegovini
Агенција за заштиту личних података у Босни и Херцеговини

Počatna Pretraga Kontakt

pretraga za zbirkom

Šifra:

sve riječi bilo koja riječ tačan izraz

traženje u: ured za obradu podataka zbirka sva polja

markirati rezultate: ne da

rezultat

ured za obradu podataka	ured za obradu podataka po nalogu	stvarno mjesto obrade
naziv	svrha	
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH Evidencija o ranijim konznicima pomoći u obnovi u svrhu povratka u BiH	Provjera u svrhu sprečavanja višestrukog korišćenja pomoći za obnovu i povatak.	
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH Evidencija podnesenih pojedinačnih i grupnih predstavi	Uspostavljanje baze podataka o broju podnesenih pojedinačnih i grupnih predstavi i oblicima kršenja ljudskih prava.	
NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka Kadrovska evidencija	Svrha obrade podataka je izvršavanje kadrovske funkcije u NLB Razvojnoj banci a.d. Banja Luka i ostvarivanje prava iz radnog odnosa. Lične podatke o nosiocima ličnih podataka iz tačke 9. Banka upotrebljava u ručnim evidencijama i Integralnom Bankarskom Informacionom Sistemu ABACUS.	

Registracija kontrolora je obveza kontrolora da prije uspostavljanja zbirke osobnih podataka dostave Agenciji obavijest o namjeravanom uspostavljanju zbirke osobnih podataka sa informacijama o zbirci osobnih podataka propisanim člankom 13. Zakona. Način realizacije ove obveze razrađen je Pravilnikom o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 52/09).

Nakon prijema obavijesti, Agencija provjerava radnje obrade koje bi mogle dovesti do povrede prava nositelja osobnih podataka. Način provjere je propisan Instrukcijom o načinu provjere obrade osobnih podataka prije uspostavljanja zbirke osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 76/09).

Ukupno dvadeset sedam kontrolora dostavilo je Agenciji Evidencije o zbirkama osobnih podataka, od čega je sedamnaest javnih tijela izvršilo prvo prijavljivanje zbirci osobnih podataka, te je jedanaest pravnih osoba dostavilo obavijesti o namjeravanom uspostavljanju zbirke osobnih podataka.

Javna tijela koja su, dostavivši Evidenciju o zbirci osobnih podataka, izvršila prvo prijavljivanje zbirci osobnih podataka su: Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Ministarstvo inozemnih poslova Bosne i Hercegovine, Vlada Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine – Javni registar, Pododjeljenje za osobna dokumenta, Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje, Federalno ministarstvo unutarnjih poslova, te županijska ministarstva unutarnjih poslova.

Na osnovu dostavljenih obavijesti o namjeravanom uspostavljanju i prvom prijavljivanju zbirci osobnih podataka, registrirano je četrnaest kontrolora koji obrađuju podatke u pedeset četiri zbirke osobnih podataka, a to su:

- Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine	8 zbirki osobnih podataka
- Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	22 zbirke osobnih podataka
- „Arcerol Mital“ d.o.o. Zenica	3 zbirke osobnih podataka
- AC „Nešković“ d.o.o. Bjeljina	1 zbirka osobnih podataka
- „Berlijeta“ d.o.o. Visoko	1 zbirka osobnih podataka
- „Care direct“ d.o.o. Sarajevo	1 zbirka osobnih podataka
- „Euro servis“ d.o.o. Livno	1 zbirka osobnih podataka
- „Grey worldwide“ d.o.o. Sarajevo	1 zbirka osobnih podataka
- „JT International“ a.d. Senta Srbija, predstavništvo u BiH	1 zbirka osobnih podataka
- „Merkur BH osiguranje“ d.d. Sarajevo	1 zbirka osobnih podataka
- „NLB Razvojna banka“ a.d. Banja Luka	5 zbirki osobnih podataka
- „Nova banka“ a.d. Banja Luka	3 zbirke osobnih podataka
- „ROCHE d.o.o. farmaceutsko društvo“	1 zbirka osobnih podataka

Također, Agencija za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini registrirala je pet zbirki osobnih podataka koje vodi u okviru svoje nadležnosti.

Registracija kontrolora ne znači da je obrada osobnih podataka koju isti vrše zakonita, nego da su ispunjene obveze na koje su dužni u skladu sa Zakonom u pogledu prijavljivanja informacija iz evidencije o zbirkama osobnih podataka. Samom registracijom nije isključena mogućnost da Agencija na osnovu prigovora nosilaca osobnih podataka, putem inspekcijuskog nadzora ili po službenoj dužnosti provjerava zakonitost obrade osobnih podataka. Putem službene internet stranice Agencije upućen je poziv svim kontrolorima da Agenciji dostave evidencije o zbirkama osobnih podataka koje vode.

5.8. Međunarodna suradnja

Bez međunarodne suradnje nema, niti može biti, dobre i efikasne zaštite osobnih podataka, tako da je Agencija neminovno upućena na međunarodnu suradnju. Učešće na konferencijama, radu raznih tijela, prijenos podataka u inozemstvo, razmjena iskustava, obuke, samo su neke od tih aktivnosti. S druge strane, bez adekvatne zaštite osobnih podataka nema međunarodne saradnje u mnogim sektorima o čemu najbolje govore odredbe međunarodnih sporazuma. Pored izrazito ograničenih kapaciteta, (broj službenika i raspoloživih finansijskih sredstava), učinjen je veliki napredak i u tom dijelu.

Suradnja na međunarodnom planu ostvarena je i kroz učešće Agencije na radionici pod nazivom "Rukovođenje slučajevima" koja je održana u Briselu u periodu 18. i 19.03.2010.godine.

Bosna i Hercegovina je ratificirala Konvenciju o policijskoj suradnji za Jugoistočnu Europu („Službeni glasnik BiH“ br. 4/07). Pored Bosne i Hercegovine, Konvenciju su ratificirale Albanija, Makedonija, Moldavija, Rumunija, Srbija i Crna Gora. Konvencija u članku 31. specificira uvjete potrebne za razmjenu podataka i informacija između zemalja članica Konvencije. Dakle, u okviru Konvencije nije moguća razmjena informacija koja uključuje osobne podatke bez prethodnog ispunjavanja odredbi iz članka 31. Konvencije. U tom kontekstu službenik Agencije, učestvovao je na prvom sastanku ad hoc radne grupe o zaštiti podataka u Ljubljani, koja je utemeljena odlukom Komiteta ministara Konvencije o policijskoj suradnji zemalja jugoistočne Evrope. Također, odlukom Vijeća Konvencije utemeljena je ad hoc radna grupa za zaštitu podataka u koju je imenovan predstavnik Agencije radi učešća u radu iste. Zadaci radne grupe su izvršavanje zajedničkih procjena i nadgledanje poštivanja odredbi Konvencije. Dakle, sve zemlje članice Konvencije putem svog predstavnika, procjenjivat će stanje i napredak drugih članica u pogledu zaštite podataka u policijskom sektoru. Tek nakon pozitivnih ocjena, može se vršiti razmjena informacija koje uključuju osobne podatke, sa nekom od zemalja potpisnica.

Od strane Češkog ureda za zaštitu osobnih podataka u Pragu je organizirana konferencija pod nazivom „Proljetna konferencija“ na kojoj je Agencija imala svog predstavnika.

Značajno je prisustvo Agencije 22. sastanku Biroa Savjetodavnog komiteta Vijeća Europe za Konvenciju o zaštiti pojedinaca glede automatske obrade osobnih podataka održanog u Strasbourgu. Iako Agencija nema pravo učešća u glasanju na sastancima Biroa, prisustvo predstavnika Agencije je značajno jer se na istom raspravljalo o pravnim prazninama ove Konvencije nastalih kao rezultat tehnoloških razvoja, Preporuci u svezi sa uporabom osobnih podataka u policijskom sektoru, kao i Preporuci u svezi sa uporabom osobnih podataka korištenih u svrhu zapošljavanja.

Također, značajno je istaći prisustvo Agencije radionici na temu prigovori, odnosno žalbe u svim fazama postupka, održanoj u Manchesteru u periodu od 20. do 21.09.2010. godine, kojoj su prisustvovali predstavnici europskih nacionalnih tijela za zaštitu osobnih podataka. Predmet ove radionice su prigovori i žalbe nositelja osobnih podataka u pogledu zakonitosti obrade njihovih osobnih podataka, odnosno postupak po prigovoru i žalbi. Značaj prisustva na radionici se ogleda u činjenici što se na istoj diskutiralo o konkretnim, stvarnim slučajevima iz prakse pojedinih zemalja, kao i rješenjima tih slučajeva. Na ovaj način Agencija se jednim dijelom upoznala sa radom europskih zemalja koji imaju mnogo dužu praksu u pogledu obrade osobnih podataka.

5.9. Javnost rada i suradnja Agencije

Agencija za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini nadgleda provođenje Zakona, a isti izvršavaju kontrolori odnosno obrađivači, oni koji obrađuju osobne podatke. Samim tim bez dobre suradnje sa javnim tijelima zaštita osobnih podataka bila bi upitna. Agencija je suradnju sa javnim tijelima prepoznala i kao efikasnu mogućnost implementacije

Zakona, te će u tom smislu uspostaviti i razviti i buduću suradnju sa istim. U periodu izvješćivanja Agencija je ostvarila kontakt i dobru suradnju sa svim javnim tijelima koji su bili predmet planiranih nadzora, a posebno sa policijskim tijelima.

Od najvećeg je značaja da sva javna tijela izvrše svoju zakonsku obvezu donošenja podzakonskih propisa te plana sigurnosti osobnih podataka, te da uspostave najbolje prakse i procedure u obradi osobnih podataka. S tim u svezi i u narednom periodu javni sektor imati će prioritet u odnosu na privatni sektor. Cijenimo da je daleko štetnije i neprihvatljivije da javna tijela krše načela obrade osobnih podataka u odnosu na privatni sektor koji je, također, veoma važan.

U periodu izvješćivanja državni službenici Agencije učestvovali su na konferencijama, forumima i radnim sastancima koji se tiču zaštite osobnih podataka u različitim sektorima kao što je pravosuđe, policija, telekomunikacije, elektroprivreda, bankarstvo, mikrokreditne organizacije. Konkretno u periodu izvješćivanja službenici Agencije učestvovali su na radnim sastancima koji se tiču zaštite osobnih podataka u različitim sektorima, i to:

- Sa predstavnicima Elektroprivrede BiH u svezi sa kreiranjem interne šifre kupaca,
- Sa predstavnicima Suda BiH, u svezi sa obradom osobnih podataka iz optužnica i presuda na službenoj internet stranici,
- Sa predstavnicima Mikrokreditne fondacije LOK u svezi sa dopunom obavijesti o zbirci osobnih podataka klijenata MKF LOK,
- U radu Radne grupe VSTV za rješavanje zaostalih komunalnih predmeta,
- Na IX Savjetovanju iz kazneno pravne oblasti u organizaciji Udruženja sudija FBiH,
- Sa predstavnikom Uni-Credit banke radi konzultacija o postupanju kontrolora u skladu sa Zakonom,
- Učešće na Konferenciji u organizaciji Policijske misije EU u BiH, u svezi sa obradom osobnih podataka u priopćenjima za javnost koja se objavljuju od strane tužilaštva i policijskih agencija u sredstvima javnog informiranja i na službenim internet stranicama,
- Na Fraud forumu organiziranom od strane Udruženja banaka BiH, u svezi sa primjenom Zakona u bankarskom sektoru,
- Sa službenicima Direkcije za koordiniranje policijskih tijela Bosne i Hercegovine u svezi sa primjenom Zakona,
- Na sastanku održanom u Regulatornoj agenciji za komunikacije BiH, u svezi sa nadležnostima u oblasti telekomunikacija.

Po prvi put u Bosni i Hercegovini, povodom obilježavanja Dana zaštite podataka 28. siječnja, dana 27.01.2010. godine, organizirana je Press konferencija u prostorijama Agencije za zaštitu osobnih podataka u BiH. Pripremljen je informativni letak o Agenciji za zaštitu osobnih podataka u BiH i osnovnim pravima nositelja podataka. Dio aktivnosti Agencije povodom obilježavanja Dana zaštite podataka realiziran je kroz distribuiranje letaka u tri dnevne novine. Također, s ciljem jačanja svijesti građana o zaštiti osobnih podataka, u novembru 2010. godine izvršeno je distribuiranje 34.500 informativnih letaka u 52 općine u Bosni i Hercegovini.

Internet stranica Agencije www.azlp.gov.ba je u periodu izvješćivanja dopunjavana novim sadržajem, a u cilju bolje informiranosti građana sa pravom na zaštitu osobnih podataka, te svim aktualnim dešavanjima u Agenciji. U tom smislu, na internet stranici Agencije su objavljene dvije publikacije Agencije „Zaštita prava na privatnost i video-nadzor“

i „Direktni marketing“. Navedene teme su obrađene iz razloga što u Bosni i Hercegovini, s jedne strane, ne postoji zakonska regulativa o obradi osobnih podataka putem video-nadzora i direktnog marketinga, a s druge strane, zbog sve prisutnijeg slanja poruka putem direktnog marketinga i uvođenja video nadzora. Upravo zbog ubrzanog razvoja tehnologije dolazi do sve češće uporabe sustava video-nadzora od strane različitih kontrolora, bez pravne osnove, prethodno određene svrhe i jasne predstave o tome da li je postavljanje ovog sustava u skladu sa zakonom. Direktni marketing je nužna posljedica gospodarskih aktivnosti u sadašnjem vremenu. U nastojanju da se približe određenim grupama ljudi i prodaju ili promoviraju svoje proizvode, profitne i neprofitne organizacije, kao i političke stranke, obrađuju osobne podatke građana potencijalnih korisnika svojih proizvoda.

Sačinjeno je osam obavijesti za javnost o važnim događajima i pitanjima od značaja za Agenciju i zaštitu osobnih podataka, od kojih je pet objavljeno na službenoj internet stranici Agencije. Također, ostvarena je dobra suradnja sa medijima, koja će se, u narednom periodu, razvijati obostrano zadovoljstvo.

5.10. Proračun, računovodstveno-materijalni poslovi

Člankom 36. Zakona propisano je da će se sredstva potrebna za financiranje rada Agencije obezbjediti iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine. Za potrebe Agencije odobrena su proračunska sredstva, za 2010 godinu, u iznosu od **1.298.000,00 KM**.

Prema podacima u periodu izvješćivanja od **01.01.** do **31.12.10.god.** raspoloživo stanje sredstava po osnovu tekućih i kapitalnih izdataka iznosi:

Red.b r.	Vrsta rashoda	Gospodarski kod	Odobreno za 2010 godinu	Odobreno za 12 mjeseci	Utrošeno 01. - 12.	Razlika-Raspolož. sredstva
	TEKUĆI IZDACI		1.123.000	1.123.000	892.678	230.322
1	bruto plaće i naknade	6111	574.000	574.000	471.430	102.570
2	naknade troškova zaposlenih	6112	133.200	133.200	88.404	44.796
3	putni troškovi	6131	66.000	66.000	19.397	46.603
4	izdaci telefonskih i poštanskih usluga	6132	22.000	22.000	20.923	1.077
5	izdaci za energiju i komunalne usluge	6133	0	0	0	0
6	nabavke materijala	6134	38.000	38.000	28.244	9.756
7	izdaci za usluge prijevoza i goriva	6135	21.000	21.000	8.243	12.757
8	unajmljivanje imovine i opreme	6136	130.000	130.000	128.466	1.534

9	izdaci za tekuće održavanje	6137	16.800	16.800	16.616	184
10	izdaci za osiguranje i bankarske usluge	6138	10.000	10.000	4.106	5.894
11	ugovorene usluge	6139	112.000	112.000	106.849	5.151
	KAPITALNI IZDACI	8213	175.000	175.000	168.024	6.976
	UKUPNO		1.298.000	1.298.000	1.060.702	237.298

Sa 31.12.2010 godine u Agenciji su ostvareni rashodi od **1.060.702,00 KM** što u odnosu na plan iznosi 81,72% izvršenja proračuna.

U cilju zakonite i što bolje realizacije proračuna Agencija je provela i slijedeće aktivnosti:

- sačinjen je Dokument okvirnog proračuna Agencije za period od 2011 do 2013 godine
- sačinjen je i dostavljen finansijsko izvješće o izvršenju proračuna Agencije koji obuhvata izradu kvartalnih i polugodišnjeg izvješća o izvršenju proračuna Agencije za 2010.god. i godišnjeg izvješća o izvršenju proračuna za 2009. god. i njegovu dostavu Ministarstvu financija i trezora BiH,
- sačinjena su i dostavljena dva zahtjeva za prestrukturiranje rashoda proračuna, shodno obavijesti vezanoj za prestrukturiranje i/ili preraspodjelu rashoda za 2010. god. i u okviru ukupnog iznosa odobrenog u proračunu,
- sačinjen i dostavljen zahtjev za dodjelu sredstava iz proračuna za 2011. godinu.

Za potrebe Agencije obezbjeđeno je, pod zakup, 366 kvadratnih metara uredskog prostora u ulici Vilsonovo šetalište broj 10. objekat «Šumaprojekt». Također, Agencija ima na raspolaganju tri službena vozila.

Sve prispjele fakture su unijete u KUF, izvršeno je njihovo evidentiranje u odgovarajuće obrasce i dostavljene Sektoru za trezorsko poslovanje na unos u ISFU sustav. Obavljani su i drugi neohodni poslovi vezani za materijalno – finansijsko poslovanje koji obuhvataju: vođenje pomoćnih evidencija, praćenje realiziranja potpisanih ugovora, praćenje utrošaka sredstava za tekuće i kapitalne izdatke, sačinjavanje i dostavljanje mjesečnih izvješća o radu, itd.

U skladu sa planom Javnih nabavki i raspoloživim stanjem proračuna, Agencija je tokom 2010. godine, poštujući zakonske procedure, pokrenula i provela potrebne nabavke. O svim nabavkama donesena je odluka o nabavci, redovno su išla izvješća prema Agenciji za javne nabavke BiH i zatražena su mišljenja od Pravobranilaštva BiH.

Prema mišljenju Ureda za reviziju institucija BiH za 2009. godinu, finansijsko poslovanje Agencije prikazano je fer i istinito i u svim materijalno finansijskim aspektima je u skladu sa važećim zakonima. Također, i izvješće o prethodnoj reviziji za jedanaest mjeseci 2010. godinu Ureda za reviziju institucija BiH prikazuje pozitivno poslovanje rada Agencije u svim aspektima.

5.11. Normativni poslovi

U protekloj godini Agencija je pokrenula inicijativu za izmjene i dopune tri zakona koja su vrlo bitna za bolju zaštitu osobnih podataka, pravilno funkcioniranje i utvrđivanje neovisnog položaja Agencije. Radi se o Zakonu o zaštiti osobnih podataka, Zakonu o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine i Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine.

Agencija je pokrenula postupak izmjena i dopuna Zakona o zaštiti osobnih podataka, radi usklađivanja istog sa Direktivom 95/46 u terminološkom i suštinskom smislu. Naime, Bosna i Hercegovina je ratificirala 108. Konvenciju Vijeća Europe i Dodatni protokol („Službeni glasnik BiH“, br. 7/04) kao i članak 79. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Europskom zajednicom („Službeni glasnik BiH-međunarodni ugovori“ br. 10/08), koji zahtjevaju uspostavljanje „Nadzornog tijela koje vrši svoje funkcije potpuno neovisno“. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila je Zakon o zaštiti osobnih podataka koji je u velikoj mjeri usklađen sa Direktivom 95/46 Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u okviru obrade osobnih podataka, te o slobodnom toku tih podataka. Donošenjem Zakona osnovana je Agencija za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini kao neovisno nadzorno tijelo u oblasti zaštite osobnih podataka. Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Europskom zajednicom, Bosna i Hercegovina je preuzela određene obveze u oblasti zaštite osobnih podataka. Jedna od obveza iz Sporazuma je i osiguranje dovoljno finansijskih i ljudskih potencijala u cilju efikasnog praćenja i garantiranog sprovođenja Zakona. U dosadašnjoj primjeni, kao i kroz međunarodnu suradnju, uočena su određena odstupanja terminološke ili suštinske prirode u odnosu na Direktivu, te je Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti osobnih podataka, sa obrazloženjem i inkorporiranim mišljenjima nadležnih institucija, dostavljen Vijeću ministara Bosne i Hercegovine. Vijeće ministara je prihvatilo prijedlog i isti uputilo prema Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Izmjene i dopune Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine neophodne su u cilju utvrđivanja statusa Agencije kao organizatorno izdvojenog i funkcionalno neovisnog tijela, čime bi se obezbijedila veća samostalnost i neovisnost u izvršavanju povjerenih joj poslova. Predmet istraga, inspekcija i drugih postupaka Agencije su svi kontrolori uključujući i sva ministarstva na svim nivoima, sudove, tužilaštva i drugi kontrolori što može biti okončano i kažnjavanjem odgovornih u istim. Sva rješenja Agencije su konačna, nema drugostepenog tijela. Agencija nije klasično operativno tijelo uprave koje sprovodi zakone, već kontrolno tijelo uprave koji nadgleda sprovođenje zakona. Ovo su samo neki od osnova i parametara po kojima se Agencija bitno razlikuje od drugih upravnih organizacija i ona svakako treba biti pozicionirana u neovisna tijela u punom kapacitetu. Najočigledniji primjer da neovisnost Agencije nije na najbolji način regulirana govori sadašnja obveza Agencije da podnosi izvještaj o radu Vijeću ministara, kada imamo u vidu činjenicu da sva ministarstva mogu biti predmet istraga i kažnjavanja. Ovaj prijedlog je u skladu sa utvrđenim nadležnostima i ovlaštenjima Agencije. Imajući u vidu činjenicu da Agencija nije bila upoznata sa aktivnostima Ministarstva pravde, te da je na 135. sjednici Vijeća ministara utvrđen prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama ovog zakona, a s druge strane potrebu da Bosna i Hercegovina u punoj mjeri ispunjava ustavne i međunarodne obveze, upućen je prijedlog Predstavničkom domu parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine da se ne prihvati zahtjev, da se ovaj Zakon donosi u hitnom postupku, a u cilju mogućnosti amandmanskog djelovanja koje je neophodno.

Slična je situacija i sa Zakonom o platama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine. Naime, u članku 3. ovog Zakona propisano je načelo „Ista plaća za isti ili sličan posao: U skladu s ovim načelom, zaposleni u institucijama Bosne i Hercegovine koji obavljaju iste ili slične poslove primat će istu osnovnu plaću, odnosno radna mjesta iz različitih institucija Bosne i Hercegovine na kojima se obavljaju slični poslovi, svrstat će se u isti platni razred“. S tim u svezi Ministarstvu financija i trezora smo predložili da se u Zakonu o izmjenama i dopunama ovog Zakona, ravnatelj Agencije pozicionira u članak 21. te da se u članku 26. stavak 1. doda alineja 9. koja bi glasila: „zaposlenim na poslovima inspeksijskog nadzora u Agenciji za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini, pojedinačno 25% od osnovne plate.“ Podsjećamo da je 2009. godine, na 83. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine usvojena Informacija Agencije u svezi implementiranja Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine i usvojen je Zaključak da Ministarstvo financija i trezora BiH, u suradnji sa Uredom za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH, poduzme aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi se pitanje dodatka na plaće zaposlenih u Agenciji, koji obavljaju poslove u svezi inspeksijskog nadzora, riješilo u skladu sa načelom „Ista plaća za isti ili sličan posao“. Ministarstvo financija i trezora BiH i Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH nisu poduzeli nikakve aktivnosti u svezi realiziranja predmetnog Zaključka, pa ni nakon urgencija navedenim tijelima. Svaki komentar je suvišan.

U okviru ove djelatnosti Agencija je sačinila i uputila inicijative za izmjene sljedećih zakona:

- Prijedlog amandmana na Zakon o policijskim službenicima koji je dostavljen Federalnom ministarstvu unutarnjih poslova, Policiji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, te svim županijskim ministarstvima unutarnjih poslova,
- Inicijativu za izmjene Zakona o jedinstvenom matičnom broju dostavljen Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine,
- Inicijativu za izmjene Zakona o osobnoj karti državljana Bosne i Hercegovine dostavljenju Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine,
- Inicijativu za izmjene Zakona o putnim ispravama Bosne i Hercegovine dostavljenju Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

Inicijative za izmjenu Zakona o jedinstvenom matičnom broju, Zakona o osobnoj karti državljana Bosne i Hercegovine i Zakona o putnim ispravama Bosne i Hercegovine, imali su za cilj da ova tri propisa, značajna za obradu osobnih podataka, budu izmijenjeni na način da sadrže jasne odredbe pod kojim uvjetima se može zahtijevati osobna karta kao identifikacioni dokument, da se precizira pravnu osnovu za korištenje jedinstvenog matičnog broja, te jasno propiše koje evidencije iz oblasti putnih isprava može voditi nadležno ministarstvo, odnosno obrađivati osobne podatke u svrhu vođenja te evidencije.

Imajući u vidu činjenicu da je Agencija novouspostavljena intezivno se radilo na donošenju neophodnih dokumenata za zakonit i efikasan rad Agencije. S tim u svezi doneseni su slijedeći podzakonski akti, i to:

Pravilnik o provođenju Zakona o zaštiti osobnih podataka u Agenciji za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini. Sačinjen je Plan sigurnosti osobnih podataka u Agenciji za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini.

Odluke:

- o proceduri stvaranja, prijave, unosa i odobravanja obveza,
- o kućnom redu,
- o listi radnih mjesta u Agenciji za zaštitu osobnih podataka u BiH za koje je potrebno izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima,
- o kriterijima za dodjelu novčane nagrade uposlenim u Agenciji za zaštitu osobnih podataka u BiH,
- o usvajanju Plana korištenja godišnjih odmora uposlenih za 2010. god.,
- o potrebi prijema u radni odnos državnih službenika.

Privremena instrukcija o prikupljanju, izradi i objavljivanju sadržaja na internet stranici Agencije za zaštitu osobnih podataka u BiH, te Uputstvo o postupku upućivanja na službeni put.

5.12. Kadrovska pitanja i obuke

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Agencije sistematizirano je 45 radnih mjesta od čega 32 državna službenika i 13 zaposlenika. Agencija je organizatorno uređena na slijedeći način: Kabinet direktora Agencije, Sektor za inspekcijski nadzor, prigovore i Središnji registar, Sektor za međunarodnu suradnju i odnose sa javnošću i Sektor za administraciju, kao osnovne organizatorne jedinice, a svaki sektor ima po dva odsjeka, kao unutarnje organizatorne jedinice.

U periodu izvješćivanja u Agenciji je radilo šesnaest (16) uposlenih od čega jedanest (11) državnih službenika i pet (5) zaposlenika. U skladu sa proračunom, putem Agencije za državnu službu BiH, okončan je postupak prijema sedam državnih službenika i isti su preuzeli dužnost 10.01.2011 godine. Agencija je planirala da ovi državni službenici počnu sa radom 01.6.2010 godine, ali zbog određenih proizvoljnosti Agencije za državnu službu došlo je do kašnjenja što se, svakako, negativno odrazilo između ostalog i kod realizacije proračuna, o čemu smo informirali Vijeće ministara BiH i zatražili pomoć.

Agencija je kao prioritet prepoznala i obuku svojih uposlenih te je u tom smislu sama organizirala, te podržala obuke koje su druge institucije organizirale aktivnim učešćem službenika Agencije na istim. U toku perioda izvješćivanja državni službenici učestvovali su na obukama iz oblasti inspekcijskih poslova i prigovora, kao i na edukacijama koje se odnose na rad državnih službenika u tijelima uprave.

Na obukama, koje je organizirala Agencija za državnu službu BiH, prisustvovali su državni službenici Agencije sa značajnim temama poput: „Razlozi, način zaključenja, postupak i način izvršavanja međunarodnih ugovora“, „Menadžment ljudskih potencijala“, „Elektronička Uprava: Upravljanje promjenama, projekt menadžment i reinženjering poslovnih procesa u upravi“, „Menadžment vremena i Stres menadžment“.

Također, državni službenici Agencije prisustvovali su na devetnaest (19) obuka koje su organizirale druge institucije, prije svega Direkcija za europske integracije, poput seminara pod nazivom „Lisabonski ugovor“, „Kako efikasno koordinirati politike Europske Unije i usklađivati zakone“, „Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju“, „Izrada projektnog fisha, log-frame matrice i problemskog stabla“, „Vrste, načini i tehnike usklađivanja zakona“, te seminar na temu „Važnost informiranja u procesu priključenja EU“.

Službenici Agencije prisustvovali su i obukama na međunarodnom planu i to: u Brussels-u održana radionica pod nazivom "Rukovođenje slučajevima", te radionici u Manchesteru, na temu prigovori, odnosno žalbe u svim fazama postupka, kojoj su prisustvovali predstavnici europskih nacionalnih tijela za zaštitu osobnih podataka.

Dana 02. i 03.12.2010. godine, jedan službenik Agencije prisustvovao kursu na temu „Sistem menadžment sigurnosti informacija – ISMS (ISO/IEC 27001:2005)“.

U okviru Twinning Light projekta provedene su sljedeće obuke: Obuke za službenike Agencije od strane eksperata iz Saveznog ureda za zaštitu osobnih podataka Saksonije, SR Njemačka i eksperta iz Slovenije na temu „Pravna i tehnička podrška“, kao i druge obuke iz oblasti zaštite osobnih podataka.

5.13. Administracija

U cilju postizanja što bolje organizacije rada Agencija je poduzela aktivnosti na profesionalnom implementiranju pravila i procedura uredskog poslovanja. U tom smislu donesena je: Lista kategorija registraturne građe sa rokovima čuvanja; Rješenje o određivanju organizatornih jedinica kojima se pošta dostavlja u rad, te Rješenje o određivanju podgrupa u uredskom poslovanju. U skladu sa Rješenjem ravnatelja o imenovanju komisije za sređivanje registraturne građe i odabiranje arhivske građe Komisije za zaštitu osobnih podataka, izvršeno je sređivanje, odabiranje i popisivanje dijelova arhivske građe Komisije za zaštitu osobnih podataka i izdvajanje bezvrijedne registraturne građe o čemu je sačinjen zapisnik.

U periodu izvješćivanja na protokolu su obavljani slijedeći poslovi:

- prijem, kompletiranje, razvrstavanje i otprema pošte za Agenciju;
- vođenje evidencija u skladu sa Uputstvom o uredskom poslovanju;
- klasificiranje primljenih predmeta dostavljenih u Agenciju;
- dostava primljenih akata u organizatorne jedinice unutar Agencije;
- vršeno je arhiviranje okončanih predmeta kao i uređivanje arhive.

U periodu od 01.01. do 31.12.2010. godine, statistički, urađeno je slijedeće:

- primljeno je i formirano 575 novih predmeta;
- protokolirano je 1.908 akata (dolazni, otpremljeni i vlastiti);
- unutar Agencije, po sektorima i odsjecima zaduženo je 1.469 akata;
- primljeno je i protokolirano 249 računa;
- putem kurira iz Agencije je otpremljeno 257 akata;
- putem PTT iz Agencije je otpremljeno 458 akata;
- arhivirano je 417 predmeta.

5.14. Kontrola rada Agencije od strane drugih institucija

U vremenu od 11.03. do 19.03.2010. godine u Agenciji su se odvijale aktivnosti koje se odnose na završnu reviziju godišnjih računa za 2009. godinu. Prema mišljenju Ureda, financijska izvješća Agencije prikazuju se fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza na dan 31. prosinca 2009. godine, rezultate poslovanja i izvršenja proračuna za godinu koja se završava na taj dan i u skladu su sa prihvaćenim okvirom financijskog izvješćivanja. Financijsko poslovanje Agencije u toku 2009. godine bilo je u svim materijalno

značajnim aspektima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, kao i poslovanje za jedanaest (11) mjeseci 2010. godine.

U Agenciji je, po službenoj dužnosti, izvršen inspekcijski nadzor od strane Upravne inspekcije Ministarstva pravde BiH. Tom prilikom inspekcija je konstatairala da je stanje zadovoljavajuće i naložila slijedeće mjere sa rokovima:

- 1) osigurati odgovarajući nacionalnu strukturu zaposlenih prema popisu iz 1991. godine - rok 18 mjeseci
- 2) uspostaviti upis svih predmeta iz nadležnosti Agencije o kojima se rješava u prvostepenom, odnosno drugostepenom upravnom postupku - rok 30 dana
- 3) izvršiti prijem pripravnika u Agenciji - rok 30 dana

U zadatom roku Agencija je poduzela slijedeće mjere i o tome izvjestila Upravnu inspekciju Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, da je uspostavljen upis svih predmeta iz nadležnosti Agencije o kojima se rješava u prvostepenom, odnosno, drugostepenom upravnom postupku. Što se tiče prijema pripravnika u Agenciji u prethodnom periodu nismo bili u mogućnosti da izvršimo prijem pripravnika iz razloga nedostatka sredstava u Proračunu. Također smo planirali u zahtjevu za proračun za 2011. godinu prijem jednog pripravnika u skladu sa zakonskom obvezom, ali u razgovoru sa predstavnicima Ministarstva financija i trezora BiH nismo naišli na razumjevanje i ta sredstva nam neće biti odobrena ni u 2011. godini.

Arhiv BiH izvršio je uvid u stanje stručnog održavanja i čuvanja registraturne građe u Agenciji, o čemu je sačinjen zapisnik. Zapisnikom je naloženo da se obezbijedi adekvatan smještaj (metalni ormari) za registraturnu i arhivsku građu. Također, obzirom da je prednjik Agencije, Komisija za zaštitu osobnih podataka, naloženo je da se formira komisija koja će izvršiti popis i odabir arhivske građe iz tog perioda, izvrši upis u arhivsku knjigu, te Arhivu BiH dostavi izvod iz Arhivske knjige. Agencija za zaštitu osobnih podataka je u potpunosti izvršila naložene mjere.

Također, napomnjemo da je Agencija za zaštitu osobnih podataka u BiH tokom prvih devet mjeseci rada 2010. godine ispunila sve programske zadatke i pozitivno ocijenjena od strane Komisije za financije i proračun Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

VI. ZAKLJUČAK

Činjenica, koja ohrabruje, je da se ovom važnom pitanju u Bosni i Hercegovini svakim danom daje sve veći značaj. Svjesni smo da stanje u oblasti zaštite osobnih podataka nije na zadovoljavajućem nivou, kako u formalnom tako ni činjeničnom pogledu. Ovaj zaključak izvodimo iz dosadašnjih aktivnosti Agencije, kao i informacija dobivenih kroz razne kontakte, te putem medija.

Stanje u oblasti zaštite osobnih podataka u većini kontroliranih tijela je za Agenciju neprihvatljivo. Nepoznavanje propisa, nepostojanje pravila i procedura, nepostojanje planova zaštite osobnih podataka, te naslijeđena praksa su najčešći nedostaci kod obrade osobnih podataka. Bez profesionalne, prije svega odgovorne, administracije nema zaštite ljudskih prava, pa ni zaštite osobnih podataka.

S druge strane, Agencija je zadovoljna odnosom predstavnika kontroliranih tijela prema aktivnostima Agencije i njihovom iskazanom zainteresiranosti za zaštitu osobnih podataka. U tom smislu, Agencija će u narednom periodu kontrolorima pružiti pomoć u cilju uspostavljanja najboljih standarda kod obrade i zaštite osobnih podataka.

Radi efikasnosti Zakona, zakonodavac je predvidio i kaznene odredbe za nepoštivanje odredbi ovog Zakona. U periodu izvješćivanja Agencija nije izricala kazne niti je podnosila zahtjeve za prekršajne postupke, jer za to nisu bili stečeni potrebni uvjeti. Međutim, sada su stvoreni svi formalno-pravni i tehničko-organizatorni uvjeti za to i realno je očekivati uskoro i prve kazne za protuzakonitu obradu osobnih podataka.

Svjesni smo da je pred Agencijom veliki i odgovoran posao, ali uz svestranu podršku, prije svega institucija u Bosni i Hercegovini, kao i međunarodnih organizacija i međunarodne suradnje, ubijedeni smo da ćemo obezbijediti, upravo ono što je cilj Zakona, zaštitu prava na privatnost u pogledu obrade osobnih podataka svim građanima u Bosni i Hercegovini.

Sagledavajući ukupne okolnosti može se zaključiti da je učinjen veliki napredak u zaštiti osobnih podataka u Bosni i Hercegovini.

Broj: 01-37-6-266-1/11

Datum: 28.03.2011 godine

RAVNATELJ

Petar Kovačević